

JOENSUUN KESKUSTAVISIO 2021

ALKUSANAT

Joensuun keskusta uuteen nousuun yhteistyöllä

Keskusta on kaupungin kasvot. Keskustassa vierailevat kaikki joensuulaiset ja maakunnan asukkaat sekä matkailijat. Jokaisen kaupungin keskusta kertoo tarinansa kaupungista. Senpä vuoksi Joensuun kaupunki käynnisti keskustavision laadinnan keskustan kehittämiseksi yhteistyössä kaupunkikeskustayhdistys Virran ja Business Joensuun kanssa kesällä 2020. Keskustavision työn tavoitteena oli löytää keinoja ydinkeskustan vetovoiman lisäämiseksi sekä keinoja rakennuskannan kehittämiseksi ja hyödyntämiseksi. Lisäksi kartoitettiin nykyiset vuoropuhelun foorumit sekä tunnistettiin vuorovaikutuksen kehittämismahdollisuuksia keskustan toimijoiden keskuudessa.

Tavoitteiden saavuttamiseksi tehtiin kattava osallistaminen. Asukaskysely keskustassa asiointista toteutettiin syksyllä 2020. Kyselyyn vastasi 478 henkilöä. Paikallisille korkeakouluopiskelijoille järjestettiin keskustan julkisia tiloja analysoiva kävelylaboraatio talvella 2021. Kävelylaboraatioon osallistui 15 opiskelijaa. Keskustan yrittäjille ja kiinteistönomistajille järjestettiin työpaja internet-työtilassa maaliskuussa 2021. Työpajaan osallistui 40 yrittäjää, kiinteistönomistajaa ja sidosryhmien edustajaa. Lisäksi laadittiin syksyllä 2020 kaupan perusselvitys Joensuun kaupan nykytilanteen ja kehitysnäkymien tunnistamiseksi.

Työn lopputuloksena syntyi kattavasti ehdotuksia keskustan kehittämistoimenpiteiksi. Ehdotukset otetaan huomioon tulevan valtuustokauden strategian laadinnassa. Parhaimman potentiaalinen kehittämistoimenpiteet otetaan käsittelyyn heti seuraavan valtuustokauden alettua syksyllä 2021. Keskustan vetovoimaa voidaan edistää mm. parantamalla palvelutarjontaa, elävyyttä ja viihtyisyyttä, uudistamalla ja kehittämällä kaupunkirakennetta sekä kehittämällä uusia markkinoinnin ja yhteistyön muotoja. Varsinaisia kehittämistoimenpiteitä voivat olla esimerkiksi kaupungintalon ja rantapuiston kehittäminen oleskelun ja viihtymisen ehdoilla kulttuuriarvot huomioiden, jo käynnissä oleva Carelicumin korttelin uudistaminen hybridikorttelina, uuden kauppahallin rakentaminen torille, Citymarketin korttelin uudistaminen ja palvelutarjonnan kehittäminen, keskustan toimijoiden yhteistyön lisääminen ja asukastoiminnan lisääminen.

Liikkumisen olosuhteita voidaan parantaa kehittämällä pysäköinnin opastusta, parantamalla liikennekulttuuria tiedotuksen ja yhteistyön voimin sekä kehittämällä kortteleiden välisiä ja sisäisiä jalankulkuyhteyksiä. Keskustavision on kirjattu yhteensä 30 keskustaa kehittävää toimenpide-ehdotusta.

Keskustavision toteuttaminen edellyttää kaikkien keskustassa toimivien osapuolten tarmokasta yhteistyötä. Yhdessä tehden keskusta saadaan loistamaan. Joensuun kaupunki ja Joensuun kaupunkikeskustayhdistys Virta pyrkivät tahoillaan koordinoimaan yhteistyötä, mutta yrittäjillä, kiinteistönomistajilla ja asukas-yhteisöilläkin on tehtävää.

Keskustavision ohjausryhmä:

Ari Varonen, kaupunkiympäristöjohtaja, Joensuun kaupunki

Juha-Pekka Vartiainen, kaavoituspäällikkö, Joensuun kaupunki

Juha Pasma, vs. kaavoituspäällikkö, Joensuun kaupunki

Anu Näätänen, johdon asiantuntija, Joensuun kaupunki

Markku Pyykkönen, markkinointijohtaja, Joensuun kaupunki

Katja Kolehmainen, Joensuun kaupunkikeskustayhdistys Virta

Joonas Kekäle, Joensuun kaupunkikeskustayhdistys Virta

Pauliina Pikkujämsä, Business Joensuu

Konsultin työryhmä:

Arja Sippola, FCG

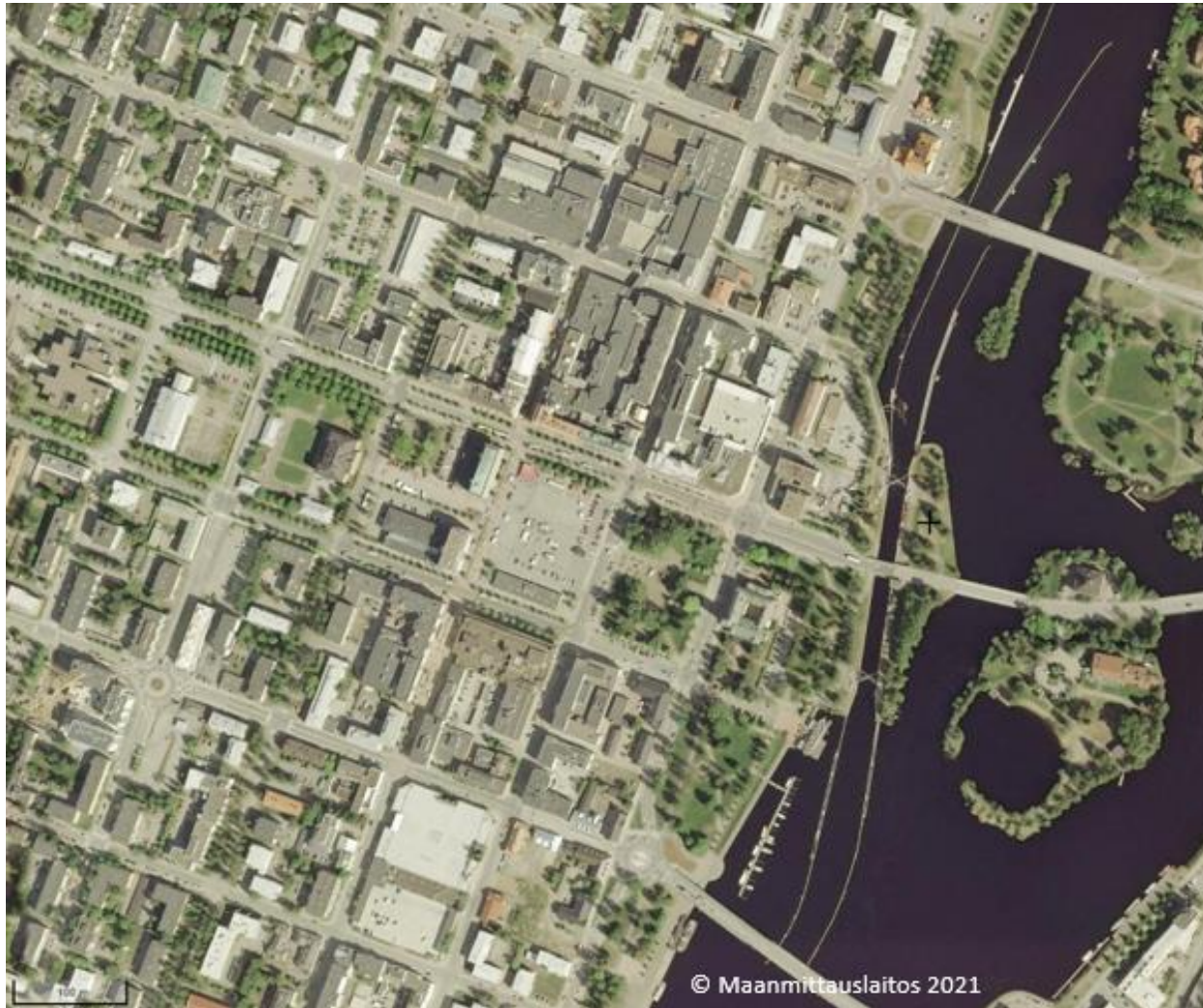
Taina Ollikainen, FCG

Jani Päivänen, FCG

Mikko Rikala, FCG

Ari Lehikoinen, Rautemaa Oy

Sisältö

1. HANKKEEN KUVAUS...4

2. KEHITTÄMISEN LÄHTÖKOHDAT...5

2.1. Kaupan perusselvitys...6

2.2. Asukaskyselyn tulokset...10

2.3. Nuorten kävelylabran tulokset...16

2.4. Yrittäjien työpajan tulokset...22

2.5. Yhteenveto kehittämisen lähtökohdista...26

3. VISIO, TAVOITTEET JA TOIMENPITEET...27

3.1. Keskustavisio ja strategiset tavoitteet...28

3.2. Kehittämistoimenpiteet...29

4. KESKUSTAVISION TIEKARTTA VUOTEEN 2030...39

1. HANKKEEN KUVAUS

Kaupungin keskusta on kaikkia kaupunkilaisia ja kaikkia vierailijoita varten. Keskustassa asioidaan, työskennellään ja viihdytään. Vireä ja elinvoimainen keskusta heijastuu koko kaupunkiin ja luo mielikuvan koko kaupungista.

Joensuun keskustavision tavoitteena on:

- ✓ Joensuun ydinkeskustan kaupallisen vetovoiman lisääminen.
- ✓ Kiinteistökehityksen ja kaupan tulevaisuuden näkymien peilaaminen Joensuun ydinkeskustan liikerakentamisen nykytilaan ja kehittämismahdollisuuksiin.
- ✓ Keskustakortteleiden kaupallisen kehittämispotentiaalin löytäminen sekä keskustan vetovoimaisuuden kannalta tärkeiden toimenpiteiden ja kehittämiskohteiden määrittäminen ja niiden alustava aikataulutus. Tavoitteena on, että keskusta tarjoaa yrityksille kilpailukykyisen toimintaympäristön, kiinteistönomistajille varmuuden tuotosta sekä asukkaille, matkailijoille ja tapahtumakävijöille hyvin saavutettavan ja houkuttelevan asiointiympäristön.
- ✓ Uusien vuoropuhelun ja yhteiskehittämisen toimintamallien ideointi, testaaminen ja luominen keskustan yritysten, asukkaiden, tapahtumajärjestäjien ja kaupungin välille.

Keskustavision laadintaan sisältyi laaja osallistaminen. Näkemyksiä ja kehittämissuhteita keskustan kehittämiseen koottiin kaikille kaupunkilaisille avoimella internet - kyselyllä syksyllä 2020. Kyselyyn vastasi 478 henkilöä. Paikallisille korkeakouluopiskelijoille järjestettiin keskustan julkisia tiloja analysoiva kävelylaboraatio talvella 2021. Kävelylaboraatioon osallistui 15 opiskelijaa. Keskustan yrittäjille ja kiinteistönomistajille järjestettiin työpaja internet - työtilassa maaliskuussa 2021. Työpajaan osallistui yhteensä 40 yrittäjää, kiinteistönomistajaa ja sidosryhmien edustajaa. Keskustavision taustaksi laadittiin syksyllä 2020 kaupan perusselvitys kaupan nykytilanteen ja kehitysnäkymien tunnistamiseksi.

2. KEHITTÄMISEN LÄHTÖKOHDAT

1. HANKKEEN KUVAUS...4

2. KEHITTÄMISEN LÄHTÖKOHDAT...5

2.1. Kaupan perusselvitys...6

2.2. Asukaskyselyn tulokset...10

2.3. Nuorten kävelylabran tulokset...16

2.4. Yrittäjien työpajan tulokset...22

2.5. Yhteenveto kehittämisen lähtökohdista...26

3. VISIO, TAVOITTEET JA TOIMENPITEET...27

3.1. Keskustavisio ja strategiset tavoitteet...28

3.2. Kehittämistoimenpiteet...29

4. KESKUSTAVISION TIEKARTTA VUOTEEN 2030...39

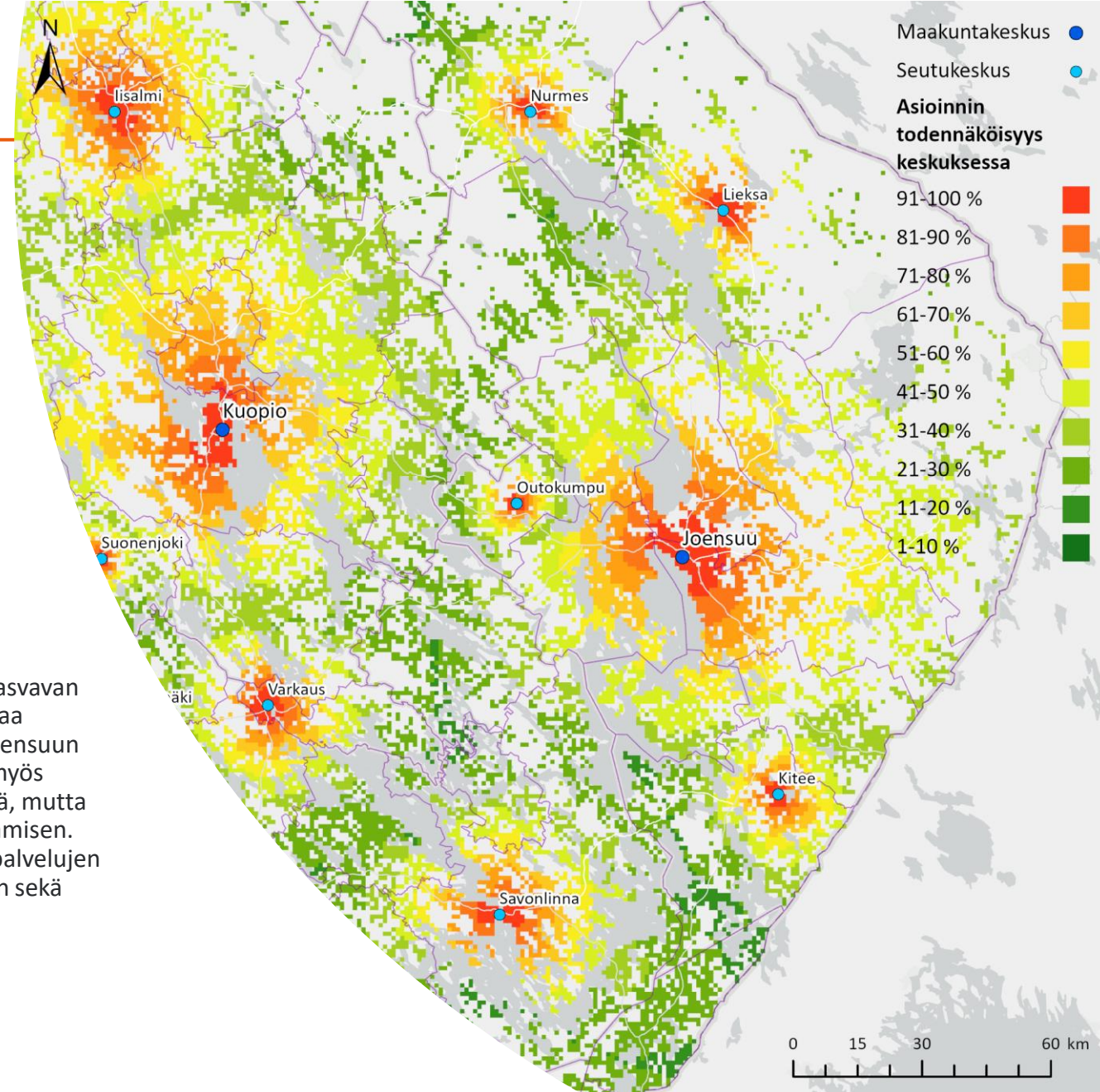
2.1. Kaupan perusselvitys (1/4)

Joensuu on Pohjois-Karjalan tärkein palvelukeskittymä

- ✓ Joensuu on paitsi Joensuun ydinkaupunkiseudun myös koko Pohjois-Karjalan maakunnan tärkein palvelukeskittymä. Verrattuna muihin maakuntakeskuksiin Joensuu on selkeästi markkina-alueensa merkittävin keskus eikä sillä ole lähistöllä samalla palvelutarjonnalla kilpailevia keskuksia. Joensuun päämarkkina-alue rajautuu lännessä Kuopion, lännessä ja etelässä Mikkelin ja Savonlinnan sekä pohjoisessa Kajaanin päämarkkina-alueisiin. Viereisessä kuvassa on mallinnettu Joensuussa asiointin todennäköisyyttä Huffin vetovoimamallin avulla. Joensuun kaupallisen aseman ja vetovoiman kehitystä voidaan seurata vertaamalla Joensuun kaupan tunnuslukuja kirittäjäkaupunkeihin, kuten Jyväskylään, Kuopioon ja Vaasaan.

Myönteinen väestökehitys luo edellytykset palvelujen kehittämiseksi

- ✓ Joensuun väestökehitys on ollut positiivinen ja väestömäärän ennakoitaan kasvavan myös tulevina vuosina. Vuoteen 2030 mennessä Joensuun väestömäärä kasvaa kaupungin oman ennusteen mukaan noin 3 000 asukkaalla (+3,9 %). Myös Joensuun ydinkeskustan lähialueilla väestömäärä kasvaa. Väestömäärän ja sitä kautta myös kysynnän kasvu parantavat nykyisten yritysten toiminta- ja kehitysedellytyksiä, mutta mahdollistavat myös uusien yritysten sijoittumisen ja uuden liiketilan rakentamisen. Tulevaisuudessa kysynnän kasvu kohdistuu tavaroiden sijaan yhä enemmän palvelujen kysyntään, kehitystrendien valossa erityisesti terveys- ja hyvinvointipalvelujen sekä jakamispalvelujen kysynnän ennakoitaan kasvavan.

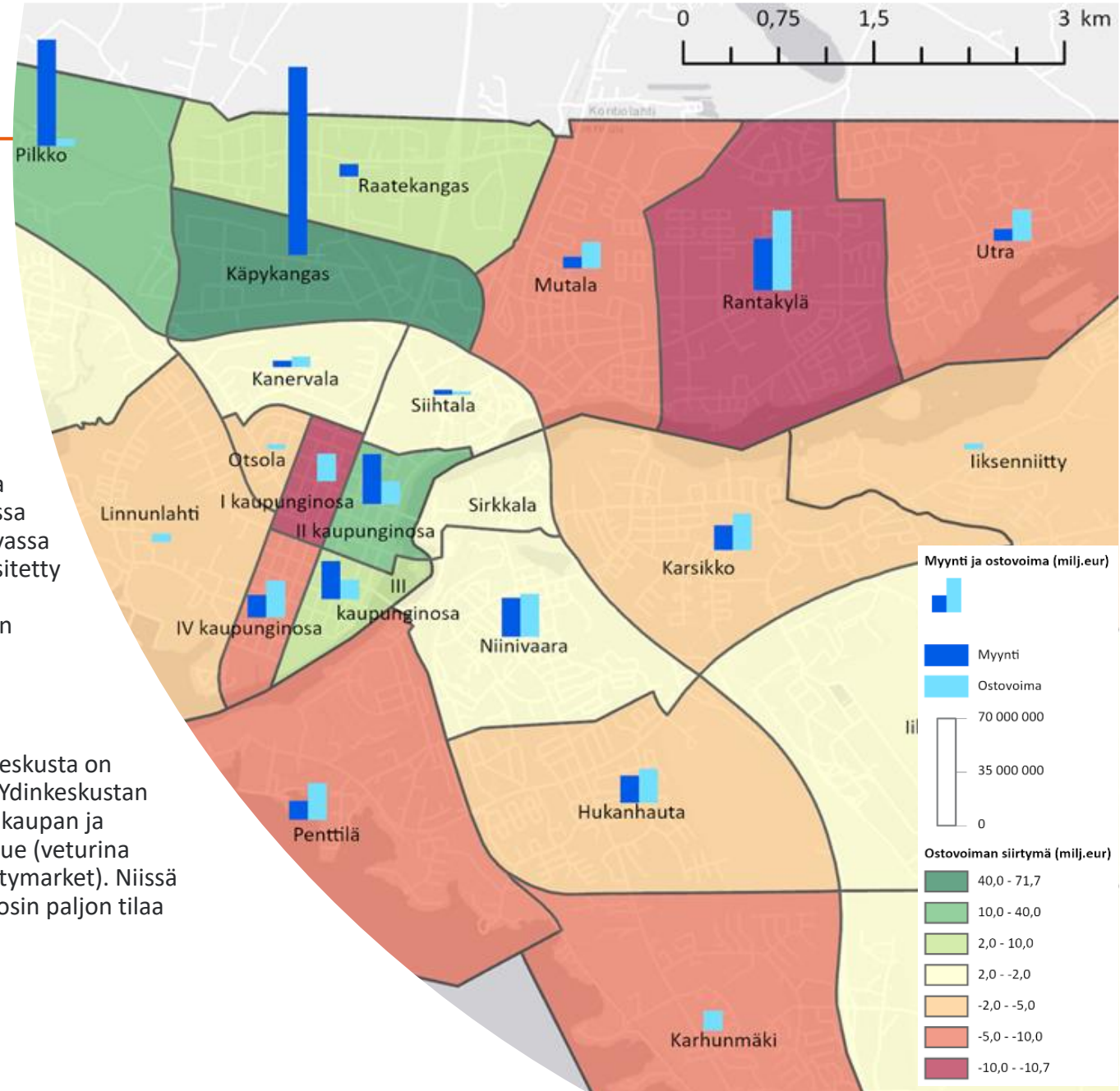
2.1. Kaupan perusselvitys (2/4)

Joensuun kaupalliset palvelut ovat vetovoimaisia

- ✓ Joensuun kaupalliset palvelut vetävät kaupungin oman väestön lisäksi ostovoimaa myös kaupungin ulkopuolelta, päivittäistavara-kaupassa lähikunnista ja erikoiskaupassa koko maakunnan alueelta. Lisäkysyntää tuovat matkailijat ja tapahtumissa kävijät. Vuonna 2019 Joensuussa oli noin 211 900 yöpymistä (Tilastokeskus) ja noin 1,1 miljoonaa tapahtumissa kävijää (Joensuun kaupunki).
- ✓ Kysyntä-tarjonta - analyysin mukaan ostovoiman nettosiirtymät (myynnin ja ostovoiman erotus) ovat Joensuussa positiivisia sekä päivittäistavara-kaupassa (+12 %) että keskustahakuisessa erikoiskaupassa (+76 %), paljon tilaa vaativassa erikoiskaupassa (+33 %) ja autokaupassa (+37 %). Viereisessä kuvassa on esitetty päivittäistavara-kaupan ostovoiman nettosiirtymä 2019 kaupunginosittain. Keskustan lähialueilla on päivittäistavara-kaupan tarjontaa, mutta se ei täysin vastaa kysyntää.

Ydinkeskusta on palvelutarjonnaltaan monipuolinen

- ✓ Kaupalliset palvelut keskittyvät Joensuussa keskustaajaman alueelle. Ydinkeskusta on palvelutarjonnaltaan ylivoimaisesti monipuolisin kaupan alue Joensuussa. Ydinkeskustan palvelutarjonta painottuu päivittäistavara-kaupan, keskustahakuisen erikoiskaupan ja kaupallisten palvelujen tarjontaan. Muita kaupan alueita ovat Voimatien alue (veturina Prisma), Raatekankaan alue (veturina Tokmanni) ja Pilkon alue (veturina Citymarket). Niissä palvelutarjonta painottuu suurten päivittäistavaramyymälöiden lisäksi pääosin paljon tilaa vaativan erikoistavaran kaupan tarjontaan.

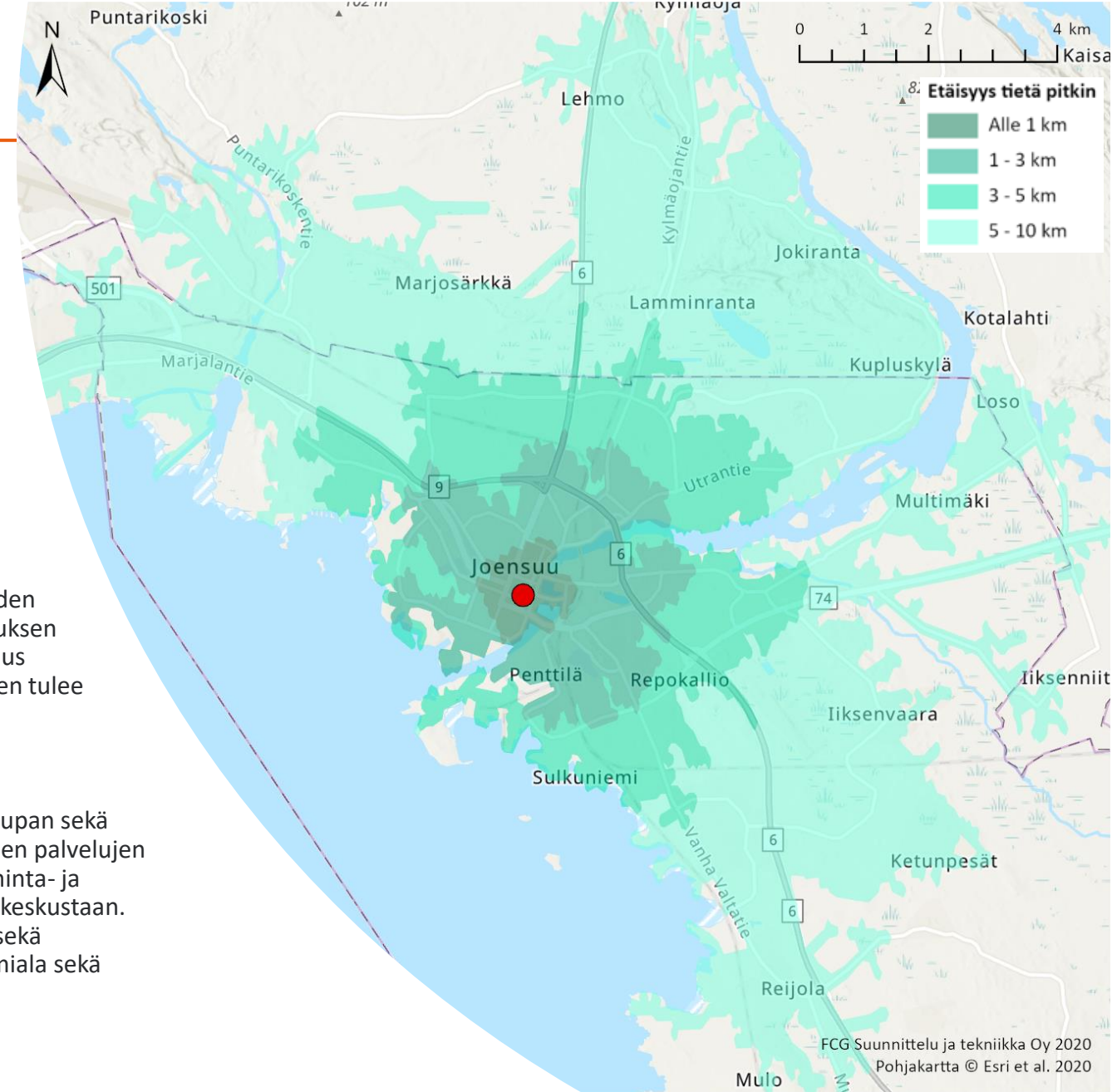
2.1. Kaupan perusselvitys (3/4)

Ydinkeskusta on hyvin saavutettavissa

- ✓ Joensuun ydinkeskusta on hyvin saavutettavissa kaikilla liikkumis-
muodoilla. Tie- ja katuverkkoa pitkin laskettujen etäisyysvyöhykkeiden
mukaan alle 10 kilometrin etäisyydellä (viereisen kuvan vihreä alue)
ydinkeskustasta asuu noin 64 000 asukasta ja työpaikkoja alueella on noin
28 500. Erityisesti kauempana asuvat asioivat ydinkeskustassa henkilö-
autolla, joten ydinkeskustan vetovoima suhteessa keskustan ulkopuolisiin
kaupan keskittymiin on riippuvainen sujuvista liikenne- ja pysäköinti-
järjestelyistä. Tärkeää on myös selkeä liikenteen ja pysäköinnin opastus
keskustaan saapuville ja keskustassa liikkuville.
- ✓ Pyöräteiden ja jalkakäytävien verkosto on Joensuun keskustassa ja sitä
ympäröivillä alueilla kattava, mikä mahdollistaa ydinkeskustan saavutettavuuden
pyöräillen ja kävellen. Vuoden 2016 valtakunnallisen henkilöliikenne -
tutkimuksen mukaan jalankulku ja pyöräily ovat tärkeitä liikkumismuotoja Joensuussa (osuus
kaupungin sisäisillä matkoilla 45 %), joten niiden turvallisuuteen ja sujuvuuteen tulee
kiinnittää huomiota myös tulevaisuudessa.

Ydinkeskusta on Joensuun kaupallinen pääkeskus

- ✓ Joensuun ydinkeskusta on päivittäistavarakaupan, keskustahakuisen erikoiskaupan sekä
kaupallisten palvelujen ensisijainen sijaintipaikka nyt ja tulevaisuudessa. Näiden palvelujen
tarjontaa tulee lisätä ja monipuolistaa turvaamalla nykyisten toimijoiden toiminta- ja
kehitysedellytykset ja mahdollistamalla uusien toimijoiden sijoittuminen ydinkeskustaan.
Ydinkeskustan palvelut sijaitsevat kauppakeskuksissa, keskustatavarataloissa sekä
kivijalkamyymälöissä. Muoti ja asusteet ovat tyypillisin keskustan kaupan toimiala sekä
kauneus- ja hyvinvointipalvelut suurin palvelutoimiala.

2.1. Kaupan perusselvitys (4/4)

Tori jakaa keskustan

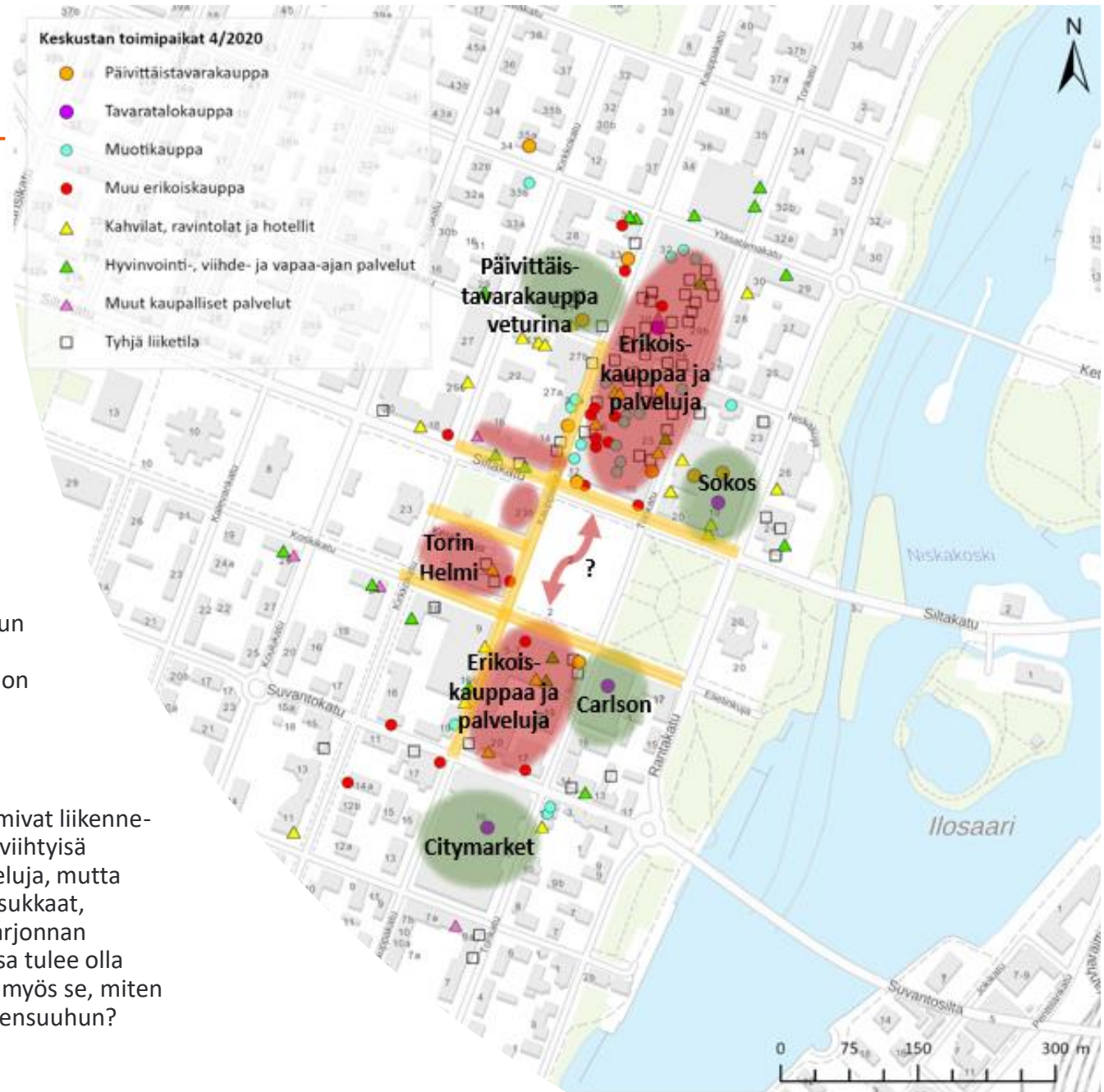
- ✓ Keskustan kaupalliset palvelut ovat keskittyneet torin etelä- ja pohjoispuolelle. Kävelykatu yhdistää etelä- ja pohjoisosaa, mutta toisaalta tori myös jakaa keskustan kahtia. Torin viereinen kortteli ei ole kaupallisesti niin vahva ja vetovoimainen, että se pystyisi yhdistämään etelä- ja pohjoisosaa toisiinsa. Kaupallisen painopisteen jakautuminen kahteen osaan vähentää keskustan kokonaisvetovoimaa. Keskeinen kysymys on, miten yhdistetään pohjois- ja eteläosat vetovoimaiseksi kokonaisuudeksi?

Tyhjiä liiketiloja on paljon

- ✓ Kaupallisten toimintojen kehittymisen edellytyksenä on, että keskustassa on myös vapaita liiketiloja tietty määrä. Tällä hetkellä tyhjiä liiketiloja on Joensuun ydinkeskustassa kuitenkin paljon, mikä heikentää keskustan kaupallista vetovoimaa. Kaupallisen vetovoiman turvaamisen ja vahvistamisen kannalta on tärkeää saada tyhjiin liiketiloihin toimintaa.

Ydinkeskusta palvelee sekä paikallisia asukkaita että vierailijoita

- ✓ Ydinkeskustan kilpailutekijöinä korostuvat monipuolinen palvelutarjonta, toimivat liikenne- ja pysäköintijärjestelyt, hyvä saavutettavuus kaikilla liikkumismuodoilla sekä viihtyisä keskustamiljö. Ydinkeskustan tulee tarjota ennen kaikkea asukkailleen palveluja, mutta samalla vastata myös vierailijoiden (seudun ja maakunnan muiden kuntien asukkaat, matkailijat ja tapahtumissa kävijät) palvelutarpeisiin. Erikoiskaupan palvelutarjonnan lisääminen ja monipuolistaminen on keskeinen tavoite, mutta ydinkeskustassa tulee olla tarjolla myös laadukasta päivittäistavarakaupan tarjontaa. Keskeinen asia on myös se, miten saadaan vierailijat, maakunnan asukkaat ja esim. kuopiolaiset saapumaan Joensuuhun?

2.2. Asukaskyselyn tulokset (1/6)

Kyselyn toteutus ja vastaajien taustat

- ✓ Kysely toteutettiin sähköisenä kyselynä Joensuun kaupungin kotisivuilla syksyllä 2020. Kyselyyn vastasi yhteensä 478 henkilöä. Valtaosa vastaajista asui Joensuun keskustaaajaman alueella. Vastaajista oli 75 % naisia ja eniten vastaajia oli ikäryhmässä 30-49 vuotta (38 %).

Ostokset tehdään pääosin Joensuussa

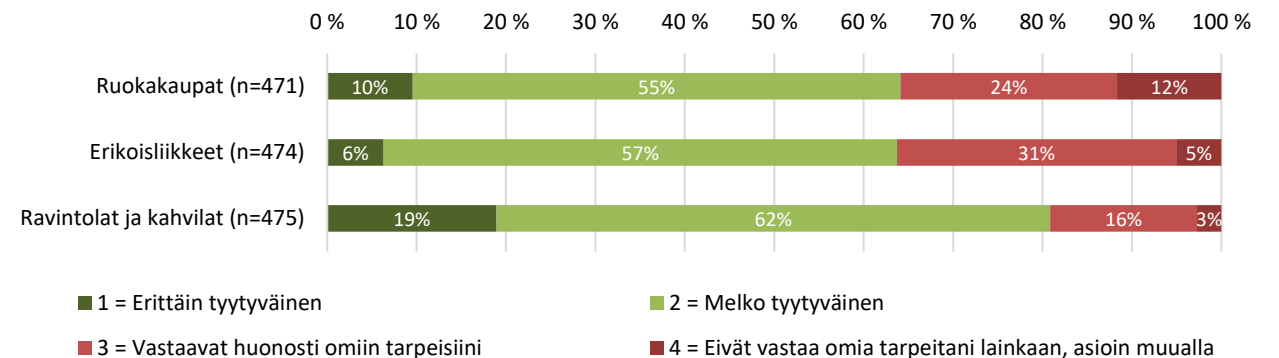
- ✓ Päivittäistavaroita ostetaan kuitenkin yleisimmin ydinkeskustan ulkopuolelta (n. 70 % vastaajista). Joensuun ydinkeskustassa päivittäistavaraostoksia tekee arkisin noin neljännes ja viikonloppuisin noin viidennes vastaajista.
- ✓ Erikoiskaupan tavaroista yleisimmin Joensuun ydinkeskustasta ostettavia tuotteita ovat silmälasit ja muut optikkotuotteet, kellot ja korut, kirjat sekä naisten, miesten ja lasten vaatteet ja jalkineet. Ydinkeskustan ulkopuolelta ostetaan erityisesti elektroniikkaa ja tietotekniikkaa, huonekaluja ja sisustustarvikkeita, kodinkoneita sekä rakennus- ja remonttitarvikkeita.
- ✓ Ostosmatkojen lisäksi ydinkeskustassa käydään elokuvissa, ravintoloissa ja kahviloissa, kulttuuripalveluissa sekä yksityisissä terveydenhoitopalveluissa.

Ydinkeskustan palveluihin ollaan tyytyväisiä

- ✓ Erittäin tyytyväisiä tai tyytyväisiä on ydinkeskustan ruokakaupan palveluihin 65 %, erikoisliikkeisiin 63 % ja ravintola- ja kahvila-palveluihin 81 % kyselyyn vastanneista.

Tyytyväisyys Joensuun ydinkeskustan palveluihin
(%:ia kysymykseen vastanneista)

2.2. Asukaskyselyn tulokset (2/6)

Ydinkeskustassa asioidaan yleisimmin henkilöautolla

- ✓ Kyselyyn vastanneista 43 % asioi ydinkeskustassa henkilöautolla. Pyöräillen ydinkeskustassa asioi 27 % ja kävellen 23 % vastanneista.

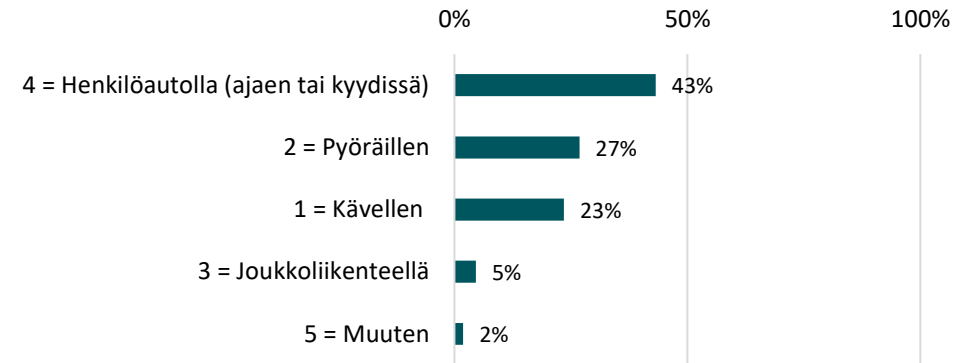
Ydinkeskustassa asiointi koetaan helpoksi, erityisesti kävellen

- ✓ Joensuun ydinkeskustassa asiointia kävellen pitää 88 % kyselyyn vastanneista joko erittäin helppona tai helppona. Myös pyöräillen asiointi ydinkeskustassa on kyselyyn vastanneiden mukaan varsin helppoa. Henkilöautolla asiointia sen sijaan suurempi osa vastaajista pitää vaikeana (39 %) kuin helppona (33 %).

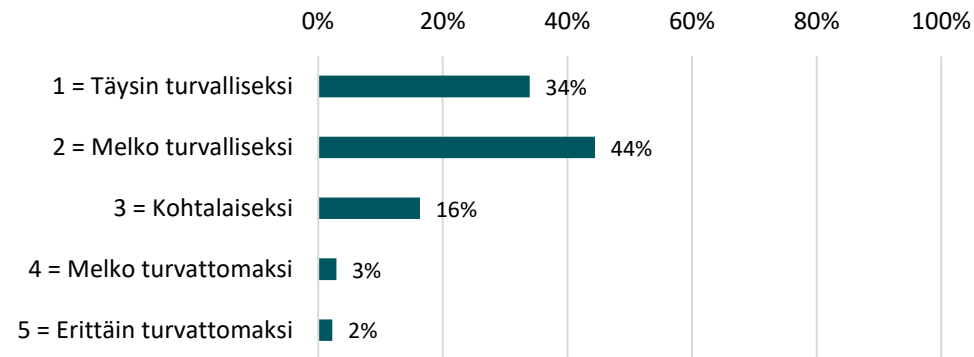
Ydinkeskusta koetaan turvalliseksi

- ✓ Joensuun ydinkeskustassa olonsa tuntee täysin turvalliseksi 34 % ja melko turvalliseksi 44 % kyselyyn vastanneista.

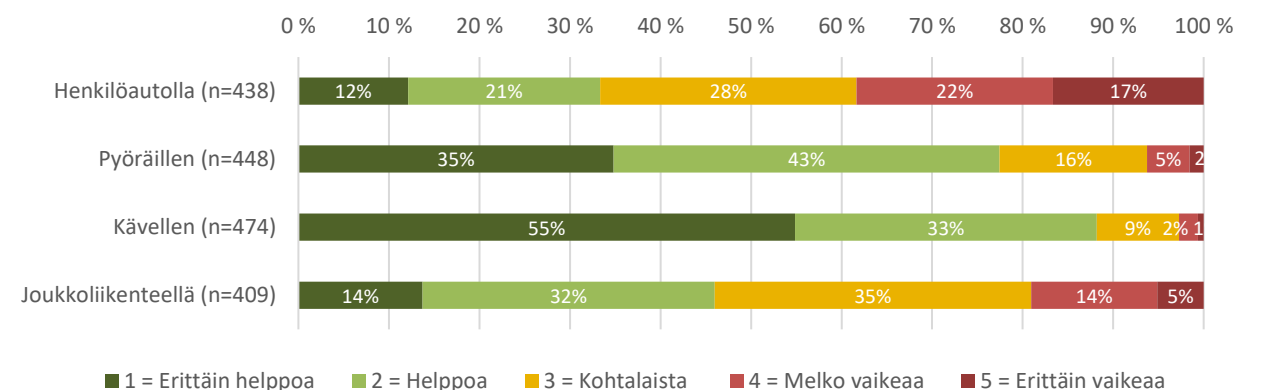
Kulkevat Joensuun ydinkeskustassa asioinneilla/känneillä (%:ia kysymykseen vastanneista (n=477))

Kuinka turvalliseksi tunnet olosi Joensuun ydinkeskustassa? (%:ia kysymykseen vastanneista (n=477))

Joensuun ydinkeskustassa asioinnin helppous/vaikeus eri kulkumuodoilla (%:ia kysymykseen vastanneista)

2.2. Asukaskyselyn tulokset (3/6)

Miten Joensuun ydinkeskustan viihtyisyyttä ja vetovoimaa tulisi kehittää?

Päivittäistavarakaupan tarjonnan ja kilpailun lisääminen

- ✓ Päivittäistavarakauppaan lisää tarjontaa ja kilpailua: kauppahalli, lähiruokaa, iso laadukas ruokakauppa palvelutiskeineen, Lidl, K-supermarket, Citymarketin uudistaminen.
- ✓ Torin myyntikojujen sijoittelu, uudistaminen ja yhtenäistäminen viimeistään kauppahallin valmistuessa.

Erikoiskaupan tarjonnan lisääminen ja monipuolistaminen

- ✓ Muotikauppaan lisää tarjontaa ja vaihtoehtoja: mm. naisten vaatteet (eri ikäisille, uusia brändejä), lasten vaatteet, jalkineet.
- ✓ Muuta erikoiskauppaa: kirpputorit ja second hand, sisustus, urheilu, elektroniikka ja kodinkoneet, eri tuotteiden pop up -myymälät.

Kaupallisten palvelujen tarjonnan lisääminen ja monipuolistaminen

- ✓ Kahviloita, jotka auki myös iltaisin ja viikonloppuisin.
- ✓ Kahviloita, joissa voi viettää aikaa, seurustella, opiskella tai työskennellä.
- ✓ Ravintoloita, mm. ruokaravintolat, salaattibaarit, tanssiravintola, yökerho.
- ✓ Korjaus-, lainaus- ja jakamispalveluja (kysyntä kasvaa tulevaisuudessa).

Aukioloaikojen pidentäminen

- ✓ Liikkeet ja palvelut auki myös iltaisin, aamuisin ja viikonloppuisin, mikä lisäisi ydinkeskustan kilpailukykyä keskustan ulkopuolisiin marketteihin nähden.

”Lidl keskustaan. Autottomana on vaikeaa päästä kumpaankaan Lidlin myymälään.”

”Kaupungista puuttuu monipuoliset urheiluliikkeet!”

”Toivoisin kenkäliikkeitä jotta valikoima olisi monipuolisempi. Myös vaateliikkeitä voisi olla enemmän. Sisustus- ja kodintarvikeliikkeitä toivoisin lisää.”

”Mielestäni viihtyisyyttä lisäisi se, jos liikkeet ja ostoskeskukset olisivat avoinna myöhempään. Näin keskusta olisi eläväisempi myös iltaisin.”

2.2. Asukaskyselyn tulokset (4/6)

Miten Joensuun ydinkeskustan viihtyisyyttä ja vetovoimaa tulisi kehittää?

Muiden tilojen ja toimintojen lisääminen

- ✓ Tapahtumia eri ikäisille, perheille, eri vuorokauden aikoina.
- ✓ Luistelualue torille ja sen yhteyteen välinevuokrausta ja tapahtumia.
- ✓ Leikkipuisto ja leikkipaikkoja torille tai torin välittömään läheisyyteen.
- ✓ Konserttitalo, taidegallerioita ja näyttelytiloja.
- ✓ Harrastuspaikkoja sisätiloihin ja ulos: liikuntatiloja (mm. jooga, tanssi), sisäsketitilaa, pelihalli, ulkoliikuntasaleja, rollaattorirata, pelialueita (petanque, shakki), nuorisolle ajanviettopaikkoja.
- ✓ Julkisia terveystiluja (ikäihmisten määrä lisääntyy, ydinkeskustassa terveystilut olisivat kävellen saavutettavissa).
- ✓ Yhteistiloja, monitoimitiloja, olohuone-tyyppistä tilaa, työtiloja esim. opiskelijoille ja senioreille
- ✓ Ilmaiset ja siistit asiakas-wc:t.

Liikkumisen ja saavutettavuuden helpottaminen

- ✓ Autoilun helpottaminen
- ✓ Pysäköinnin kehittäminen
- ✓ Opastuksen parantaminen

Tyhjien liiketilojen saaminen käyttöön

- ✓ Esim. vuokria alentamalla saataisiin tyhjiin tiloihin liikkeitä ja toimintaa ja sitä kautta ydinkeskustaan lisää elämää ja vetovoimaa.

"Torille tai sen viereen tulisi rakentaa niin hieno ja iso leikkipuisto (esim. suuri laiva yms.), että pienet ja myös isot lapset ympäri maakunnan mankuisivat vanhemmiltaan, että milloin lähdetään Joensuuhun siihen hienoon leikkipuistoon. Eli sinne tultaisiin ihan asiakseen kesällä ja talvella ja samalla käytäisiin kaupoissa ja ravintoloissa."

"Toivoisin keskustaan lisää ilmaisia kiekollisia parkkipaikkoja joko 2h pysäköintiin tai lähelle liikekeskuksia lyhytaikaiseen 30 min pysäköintiin, jolloin nopean asian hoitaminen erikoisliikkeissä olisi autoilevalle helpompaa ja ennen kaikkea joustavaa keskustan liikkeissä. Nyt hoidan asioitani mielelläni siellä missä ei ole parkki ongelmia!"

"Vähitellen saisi remontit riittävä. Vaikea liikkua, kun ei tiedä mistä milloinkin pääsee kulkemaan."

"Nyt pitäisi kaikkien vapaita liiketiloja omistavien yrittäjien ja yritysten istua yhdessä alas ja todeta, että ydinkeskusta kehittyy vain ja ainoastaan, kun vapaana olevissa tiloissa on "elämää". Eli olla valmiita tinkimään pysyvästi ja reilusti tilavuokrien tasosta omien katetavoitteidenkin kustannuksella. Ei ole kenenkään etu, että toimitilat seisovat tyhjinä."

2.2. Asukaskyselyn tulokset (5/6)

Miten Joensuun ydinkeskustan viihtyisyyttä ja vetovoimaa tulisi kehittää?

Yleisen viihtyisyyden lisääminen

- ✓ Lisää puita, pensaita, istutuksia, vihreyttä ja vehreyttä; torille, puistoihin, torin ja Ison Myyn väliin, havupuita esim. uuden kauppahallin läheisyyteen.
- ✓ Penkkejä, istuskelu- ja oleskelupaikkoja, myös katettuja ja tuulelta/sateelta suojattuja, persoonallisia esim. kävelykadun ja pyöräkadun varrelle, joen rannalle, torille, torin reunalle.
- ✓ Kunnossapito ja siisteydestä huolehtiminen, lisää roskakoreja.
- ✓ Valaistuksen lisääminen: kävelytiet, kauppojen näytekkunat, sillat, kaupungintalo ym.
- ✓ Myymälöiden viihtyisyyden parantaminen: mm. houkuttelevat sisäänkäynnit ja näytekkunat, rakennusten julkisivujen faceliftaus.

”Ydinkeskusta on kehittynyt upeaan suuntaan, se on viihtyisä ja palveleva. Autopaikkojakin riittää. Se, että keskustaa parjataan somessa äänekkäästi, on vain pieni äänekäs vähemmistö onneksi.”

”Keskustan puistoalueiden valaistus on paikoin mielestäni himmeäkö - kirkkaampi valaistus lisäisi viihtyisyyttä ja turvallisuuden tunnetta pimeällä liikkeessä.”

Keskusta on elämyksiä

Kaupunkikeskusta: Joensuun keskustalta odotetaan asioita, joita ei saa muualta.

Joensuu
Marita Jalkanen

Lähes viidensadan Joensuun keskustan asiointikyselyyn vastanneen viesti on, että ydinkeskustaan kaivataan lisää maksuttomia oleskelun, leikin, tekemisen ja seturustelun tilaisuuksia ja paikkoja. Toisaalta keskustaan kaivataan lisää elämää myös kaupallisesta näkökulmasta. Toiveissa on muun muassa isompi laadukas ruokakauppa, lisää erikoiskauppaa, outleteja ja pop upeja, etnisiä ravintoloita ja muita sellaista, mitä ei löydy muualta kuin ydinkeskustasta.

Keskustasta tullaan hakemaan elämyksiä, mutta sinne kaivataan myös rautakauppaa ja Lidliä. - Katu- ja puistoremontit ovat saaneet oppimaan pois keskustasta, ja nyt pitäisi taas saada syytä oppia viihtymään keskustassa, yksi vastaaja tiivistää.

Kaupunki, kaupunkikeskustayhdistys Virta ja Business Joensuu hakevat keinoja perustaa Joensuun kaupallista keskustaa laittamalla keskustavision, joka valmistuu ensi kesänä.

Joensuun keskustan palveluihin vastaajat olivat yleisesti melko tyytyväisiä, mutta vastauksissa oli useita mainintoja esimerkiksi tyhjistä liikeiloista ja liian lyhyiksi koetuista aukioloajoista.

Tyypillisesti keskustasta haettavia palveluita ovat ravintolat, kahvilat ja kulttuuri.

Keskustan saavutettavuus kävelen ja pyöräillen koettiin myönteiseksi, mutta keskustaan pääsyn autolla moni kokee hankalaksi. Suurin peruste asioida ydinkeskustan ulkopuolella onkin asiointin helppous, laajempi tuotevalikoima

Lisää elämää Joensuun keskustaan kaivataan ympärivuotisesti. Asiointikyselyä käytetään taustatietona keskustatoimijoiden työssä tammikuussa. Tammikuussa on luvassa myös niin sanottuja kävelybroja keskustassa asiointien kanssa.

Autoilijan ja pyöräilijän keskusta on hyvin erinäkoinen.

ja ilmainen pysäköinti.

Autoilijan ja pyöräilijän keskustusta on hyvin erinäkoinen.

Joensuun ydinkeskustassa autoilun kokee melko vaikeaksi tai erittäin vaikeaksi 39 prosenttia vastaajista.

Pyöräillen asiointin sen sijaan kokee helpoksi tai erittäin helpoksi 78 prosenttia vastanneista. Helpoista tai erittäin helpoista autoilun vaikeaksi kokee vain kolmannekselle vastaajista.

Vain viisi prosenttia tähän kyselyyn osallistuneista käytti keskustaa-asiointiin joukkoliikennettä.

Kehittämissideoita ja -toiveita kyselyllä saatiin runsaasti autoilun helpottamisesta ja ilmaisesta pysäköinnistä aukioloaikojen pidentämisestä ja katuremonttien lopettamisesta.

Eniten yksittäisiä mainintoja, noin 50, vastauksissa oli keskustan vehreyttä lisäämisestä. Puita, pensaita ja muita vihreyttä ja kasvillisuutta halutaan lisää niin puistoihin kuin torillekin.

Tapahtumia ja muita toimintaa kaipaa moni, penkkejä, istuskelu- ja oleskelupaikkoja, myös katettuja ja tuulelta suojattua tilaa.

Myös yhteiskäyttöiset, monitoimiset ja työskentelyynkin mahdollistavat tilat saivat kymmenen mainintaa kysymykseen, kuinka ydinkeskustan liiketiloja tulisi kehittää.

Torin läheisyyteen sijoitettava ja näytävä leikkipuisto saa kannatusta.

Ristiriitaisiakin toiveita on. Yksi keskiintäisi sataman tapahtumat ydinkeskustaan, toiset taas näkevät viihtymisen alueeksi koko keskustan llosaaresta jokirantaan ja Ison Myyn aulatiilousta taidemu- seon pihalle.

Lisää elämää Joensuun keskustaan kaivataan ympärivuotisesti.

Asiointikyselyä käytetään taustatietona keskustatoimijoiden työssä tammikuussa. Tammikuussa on luvassa myös niin sanottuja kävelybroja keskustassa asiointien kanssa.

Sunnuntaina avautuva joulutori tuo elämää Joensuun keskustaan joulun asti. Eitel Networksin sähköasentajat Tuomo Pöllänen ja Kari Nissinen vetävät torin ylle noin puoli kilometriä valonauhaa.

”Kaikkien olohuoneeksi”

Marita Jalkanen

Joensuun kaupunkikeskustayhdistys Virran toiminnanjohtaja ja Katja Kolehmainen kertoo, että kaupparistorista parhaillaan rakentuva joulutori on juuri sitä, mitä asiointikyselyssäkin on kaivattua lisää.

- Nyt halutaan panostaa viihtyisyyteen ja visuaalisuuteen. Toivotavasti tästä syntyy esteettinen ympäristö, joka kokoaisi ihmiset viihtymään, Kolehmainen sanoo valojen ja kuusien virittelyn lomasta.

Kyselyyn saatiin 50 vastausta, jossa kaivataan Joensuun keskustaan lisää vihreyttä. Kolehmainen komppaa tätä vahvasti.

- Maailmalla käytetään pal-

jon kausi-istutuksia muulloinkin kuin kesällä, eikä se ole ison rahan asia. Kun jokainen tekisi pienen osansa, kokonaisuus on näytävä, Kolehmainen toteaa.

Kun katuremontit ovat muuttaneet keskustan kaupunkiympäristöä, myös kävelykeskustan käyttötapa on oltava uudistamassa yhdessä kaupungin kanssa, Katja Kolehmainen paljastaa.

Päätöksiä ei vielä ole, mutta tavoitteena olisi muun muassa, että terassit voisivat olla nykyistä isompia. Terassihinnointeukaan ei nykyisellään ole kuin kesälajalle.

- Lähdetään kehittämään näihin puutteisiin elävää kaupunki-

kulttuuria. Kolehmainen sanoo. Isona visiona Kolehmainen pitää sitä, että kaikki mitä torilla ja torillavalla tapahtuu, pitäisi olla kaikille avointa ja maksutonta.

- Kaupunkikeskusta on lom-pakon paksuudesta riippumatta kaikkien.

Tyhjät liiketilat ovat asia, joka vaatii Kolehmaiselta mukaan työtä isolla rintamalla. Keväällä tyhjiä liiketiloja laskettiin kävelykeskustan alueella 56, mutta nyt niitä on noin 70.

- Tämä on tosi vakavasti otettava asia.

Myös autoiluun pitäisi raivata se henkinen kynnys, joka estää lähestymästä keskustan parkkitaloja.

2.2. Asukaskyselyn tulokset (6/6)

Miten yli 65-vuotiaat kokevat Joensuun ydinkeskustan?

- ✓ Yli 65-vuotiailla korostuu vastaajien keskiarvoa enemmän sekä ruokakaupan että erikoisliikkeen valintaperusteina edullinen hintataso, ilmaiset pysäköintitilat ja hyvät yhteydet autolla.
- ✓ Yli 65-vuotiaista vastaajista asioi Joensuun ydinkeskustassa ruokakaupassa arkisin 21 % (kaikki vastaajat 25 %) ja viikonloppuisin 25 % (kaikki vastaajat 19 %). Verkko-ostosten tekeminen on yli 65-vuotiailla selkeästi vähäisempää kuin vastaajilla keskimäärin: ruokaostoksia ei tehdä lainkaan ja erikoistavaraostoksia tehdään vain harvoin verkossa.
- ✓ Yli 65-vuotiaille torin merkitys on suurempi kuin vastaajille keskimäärin: 49 % yli 65-vuotiaista vastaajista käy torilla viikoittain tai useammin (kaikista vastaajista 23 %).
- ✓ Henkilöautolla asiointi on yleisempää ja helppo henkilöauto-saavutettavuus on tärkeämpää yli 65-vuotiaille kuin kaikille vastaajille keskimäärin: henkilöautolla asioi ydinkeskustassa 51 % yli 65-vuotiaista vastaajista (43 % kaikista vastaajista). Henkilöautolla asiointia ydinkeskustassa pitää 58 % yli 65-vuotiaista vastaajista ja 39 % kaikista vastaajista erittäin tai melko vaikeana.
- ✓ Melko tai erittäin turvattomaksi kokee olonsa ydinkeskustassa 7 % yli 65-vuotiaista vastaajista ja 5 % kaikista vastaajista. Melko tai täysin turvallisesti kokee olonsa ydinkeskustassa 70 % yli 65-vuotiaista vastaajista ja 78 % kaikista vastaajista.

Miten ydinkeskustan viihtyisyyttä tulisi kehittää yli 65-vuotiaiden mielestä?

- ✓ Saavutettavuuden parantaminen: liikuntarajoitteisten on vaikea asioida keskustassa, keskustaan toivotaan lisää pysäköintipaikkoja (ilmaisia ja lähelle myymälöitä), pysäköintialueille selkeämpi ruudutus, parempaa opastusta.
- ✓ Ydinkeskustaan lisää istuma- ja oleskelupaikkoja (myös sateelta ja tuulelta suojattuja), mutta myös tekemistä, sillä pelkkä istuskelu ei riitä: ulkokuntoilulaitteita, erilaisia pelialueita (shakki, petanque jne.), kaiteellisia portaita, rollaattorirata, maksuttomia harrastustiloja eläkeläisille päiväsaikaan (kuten esim. Mummon kammari Tampereella), konserttitali Carelicumiin. Vastauksissa kehittämiskohteena korostui erityisesti tori.
- ✓ Palvelutarjonnan lisääminen: vaateliikkeitä aikuisille, tilaa vaativan kaupan tarjontaa (rauta, elektroniikka ja kodinkoneet, huonekalut), ruokakauppa (pieni, uusi ja tasokas CM, tuottajien oma kauppa), itsepalvelupesula, pienyrittäjien palveluja (suutari, ompelija jne.), Taitokorttelin tyyppinen tila, jossa miehiä kiinnostavia tuotteita, kuntosali senioreille esim. entiseen virastotaloon.
- ✓ Paljon kaunista katseltavaa: näyte- ym. ikkunoita, puita ja istutuksia, puistoja, patsaita, kauniita rakennuksia, taidenäyttelyitä. Toisaalta toivottiin, että keskusta säilytetään tyylikkäänä ”*ilman turhaa krääsää ja härpäkkeitä*”.
- ✓ Joensuun erityisiin vahvuuksiin panostaminen: joki, sillat ja rannat ovat asioita, joita ei löydy kaikista kaupungeista.
- ✓ Siunsote - toimipiste ydinkeskustaan ja Seniorineuvonta Ankkuri takaisin.

2.3. Nuorten kävelylabran tulokset (1/6)

Paikallisten korkeakouluopiskelijoiden kanssa järjestettiin kaksivaiheinen kävelylabra. Labrojen avulla voidaan yhdistää julkisten tilojen analyysi ja osallistuva suunnittelu siten, että erilaiset ryhmät voivat osallistua ja tuottaa sekä laadullista että numeraalista tietoa. Tällä kertaa koko labra jouduttiin koronatilanteen takia toteuttamaan etänä, jolloin menetelmä koostui kahdesta vaiheesta:

- Kävelykierros 21.-22.1.2021
- Ideointiosuus 8.2.2021

Labraan osallistui viitisenostoista opiskelijaa. Labroissa todennettiin, että opiskelijoilla on runsaasti ideoita ja näkemyksiä. Jatkossa olisi luotava avoimia suunnittelukäytäntöjä, joilla ideoita voidaan vielä kirkastaa ja viedä toteutukseen.

”Rannan romantisointi - riippumattoja, pöytäpaikkoja, kuhertelua, ravintoloita”

2.3. Nuorten kävelylabran tulokset (2/6)

Kauppakatu

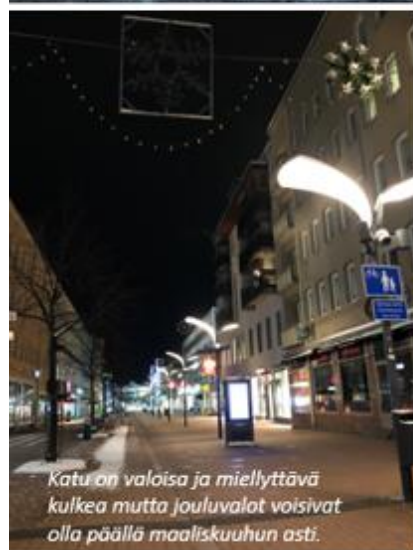
- ✓ Pohjoispää: jouluvalot voisivat olla päällä maaliskuuhun asti
- ✓ Eteläpää: istumapaikkojen lisääminen, penkkien korjaaminen/uusiminen, kukka-asetelmien lisääminen kesällä, liiketilojen ulkoasujen päivittäminen
- Ravintolatoiminnan levittäminen terasseilla ulos kivijalasta, lasitetut terassit parantaisivat talvi- ja syyskäyttöä

Valokuvat ovat kävelylabraan osallistuneiden opiskelijoiden ottamia.

Kauppakatu, pohjoispää

Kauppakatu, eteläpää

2.3. Nuorten kävelylabran tulokset (3/6)

Vapaudenpuisto

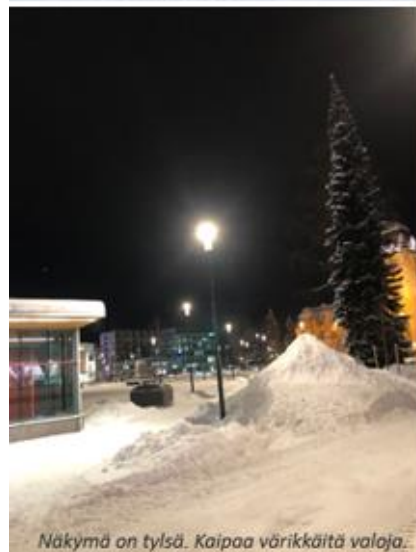
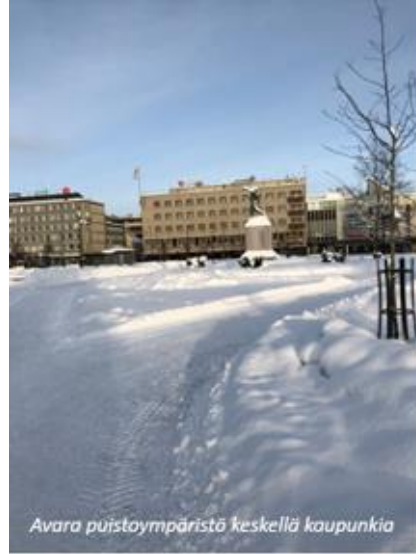
Vapaudenpuisto

- ✓ Musiikkia: keinotekoisia luonnon ääniä, radio, johon voi vaikuttaa, "kuulokepaikat" kuten junassa
- ✓ Puistomaisen fiiliksen palauttaminen/ lisääminen

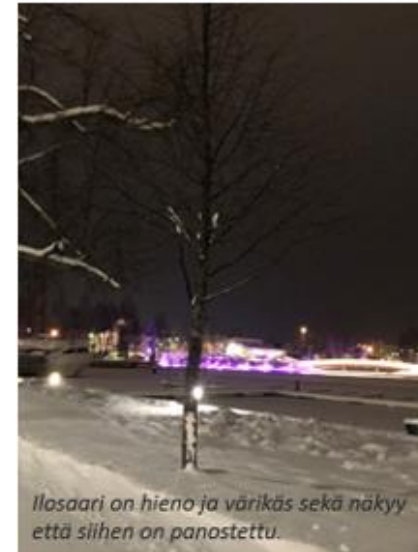
Rantapuisto

- ✓ Valotaidetta ja -sisustusta rauhoittamaan, inspiroimaan, lisäämään turvallisuuden tunnetta
- ✓ Siltakadun alikulkutunnelin viihtyisyyden parantaminen: maalauksia, musiikkia ...
- ✓ Markkinoita/toreja kesäisin ja talvisin
- ✓ Lähiliikuntapaikka: kuntopyörä, voimaharjoittelu
- ✓ Rannan romantisointi – riippumattoja, pöytäpaikkoja, kuhertelua, ravintoloita
- ✓ Lisää myyntipaikkoja kesäksi tai uusi ravintola aukion viereen
- ✓ Kesäaikaan terassit ja jokilaivat kuuluvat keskustan houkuttelevimpiin paikkoihin

Valokuvat ovat kävelylabraan osallistuneiden opiskelijoiden ottamia.

Rantapuisto

2.3. Nuorten kävelylabran tulokset (4/6)

Kauppatori ja Keskuskuja

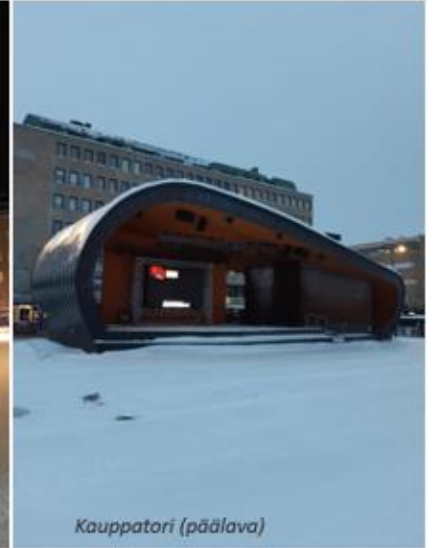
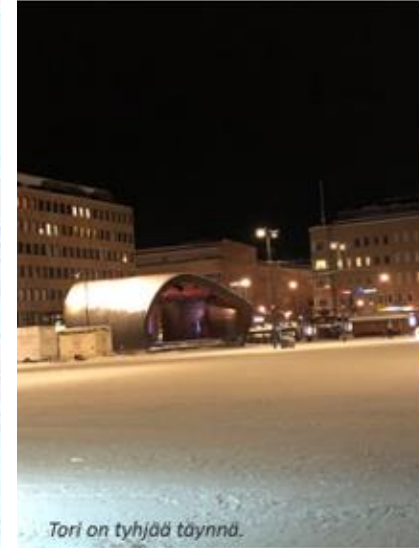
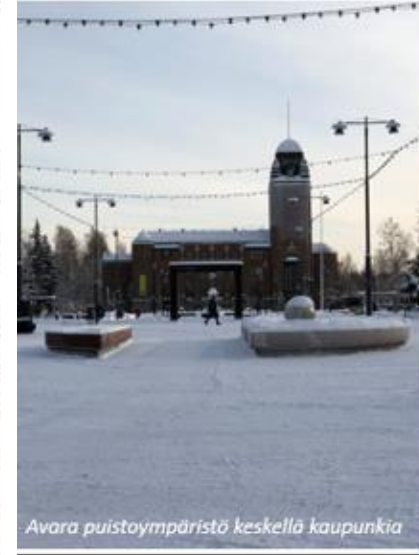
- ✓ Istuinpaikkojen lisääminen, säänsuoja puutteellinen
- ✓ Monipuolisempi, kutsuvampi, ainutlaatuinen leikkipuisto!
- ✓ Torille elämyksellisyyttä: valo- ja illuusiotaidetta
- ✓ Kauppahalli lisää torin aktiivista pinta-alaa ja lyhentää sosiaalista etäisyyttä, erityisesti ympärivuotista
- ✓ CityGuide: näyttämään mielenkiintoisia kohteita lähialueella (kosketusnäyttö-taulu/äänitoiminnot)
- ✓ Torille kierrätyspisteitä
- ✓ Ravintolatoiminnan levittäminen terasseilla ulos kivijalasta, lasitetut terassit parantaisivat talvi- ja syyskäyttöä

Valokuvat ovat kävelylabraan osallistuneiden opiskelijoiden ottamia.

Keskuskuja

Kauppatori

2.3. Nuorten kävelylabran tulokset (5/6)

Kauppakeskus Metropol

- ✓ Elävän taiteen keskus (taidetta, joka vaihtuu kuukausittain, vrt. Imatran Kulttuuritalon konsepti)
- ✓ Rauhoittumistila / hiljainen tila
- ✓ Opiskelutiloja korkeakouluopiskelijoille
- ✓ Kehohoitola: hemmotteluhoitoja, hierontaa, mutakylvyt, ice path ...
- ✓ Taidetta ja väriä tyhjille seinille
- ✓ Lisää ravintolamaailmaa, kahviloita
- ✓ Kaupunki voisi vuokrata liiketiloja esim. Business Finlandille, joka antaisi tilat start-up -yrityksille

Kauppakeskus ISO MYY

- ✓ Keskuspilari istumapaikkoineen sosiaalinen keskittymä, yläpuolella olevat tähdet tarvitsevat päivitystä
- ✓ Tyhjiä liiketiloja harmillisen paljon
- ✓ Metropolin ja Ison Myyn yhdistäminen ravintolamaailmalla

Valokuvat ovat kävelylabraan osallistuneiden opiskelijoiden ottamia.

Kauppakeskus Metropol

Heti ovista sisään tultaessa, paljastuu tyhjät toimimitat ja ankea käytävä.

Metropolin sisätilat eivät mielestämme ole juurikaan kutsuvat tai viihtyisät vaan melko autiot ja pliisut

Keskellä oleva keskuspilari johon yhdistetty istumapaikat. Todistaa sen että kauppakeskuksessa on eloa.

Kauppakeskus ISO MYY

Myy on mielestämme viihtyisä ja toimiva kokonaisuus. Tyhjiä liiketiloja on kuitenkin harmillisen paljon

Kaipaasi valoa ja väriä. Seinustalla voisi olla jotain taidetta tai/ja istumapaikkoja

Kauppa lapsille. Metropolissa

Tähdet ovat vanhanaikaiset. Sekä niistä tulee mieleen päiväkotit. Tarvitsee päivitystä. Katossa olisi myös mukava olla LED-valoja.

ISO Myyissä

2.3. Nuorten kävelylabran tulokset (6/6)

Mitä keskustasta puuttuu

- ✓ Muotiliikkeitä...
- ✓ Puustoa voisi olla keskustassa enemmän! Onneksi rannan tuntumassa on hieman enemmän kasvillisuutta ja puustoa, se tulee pitää hyvässä kunnossa.
- ✓ Paikkoja tilataiteelle, esittävälle taiteelle ja musiikille! Esimerkiksi Vapaudenpuistossa voisi järjestää musiikkiesityksiä, miljöö sopisi siihen erittäin hyvin.
- ✓ Ei ollut tarpeeksi paikkoja piiloutua sateen sattuessa. Sateensuojan puute tuli esiin kaikilla kävelyillä reiteillä ja myös kävelykadulla!

”Istuinpaikat”

”Katokset”

”Musapaikat”

”Skeittipaikka”

2.4. Yrittäjien työpajan tulokset (1/4)

Yrittäjien työpaja 4.3.2021

Joensuun keskustan yrittäjille ja kiinteistönomistajille toteutettiin digitaalinen työpaja, johon osallistui nelisenkymmentä elinkeinoelämän edustajaa. Tilaisuudessa käytiin läpi keskustavision tärkeimmät kysymykset ja toistaiseksi saadut tulokset. Olennainen osa oli pienryhmissä käyty keskustelu, jossa sekä ideoitiin keskustan parantamistoimenpiteitä että keskusteltiin eri osapuolten rooleista ja vastuista. Avoimessa ja monipuolisessa keskustelussa kävi ilmi:

- ylpeys Joensuusta
- vahva sitoutuminen keskustan kehittämiseen
- positiivisen brändäyksen halu
- voimakas yhteistyön kulttuuri ja halu sen edelleen vahvistamiseen

Tuloksista seuraavilla sivuilla.

”Paikallisten yritysten tunnettuutta voisi parantaa julkisen taiteen keinoin.”

Ohjelma

- 14:00 Juha Pasma & Jani Päivänen: Avaus
- 14:05 Keskustavision alustavia tuloksia:
 - Arja Sippola: Keskustavision tärkeimpiä kysymyksiä
 - Taina Ollikainen: Kaupallinen selvitys ja asiointikysely
 - Jani Päivänen: Opiskelijoiden kävelylabra
- 14:35 Ohjeistus työskentelyyn
 - Mikko Rikala: Ohje pienryhmien työskentelyyn
 - Jani Päivänen: Jakautuminen pienryhmiin
- 14:45-15:35 Työskentely pienryhmissä
 - **14:50-15:15 Tehtävä 1 Nostetta keskustaan!**
 - **15:15-15:35 Tehtävä 2 Roolit ja vastuut**
- 15:35-16:15 Tulosten purku ja keskustelu

2.4. Yrittäjien työpajan tulokset (2/4)

Kaupungin imago, brändäys ja tunnettuus

- ✓ Joensuulaisten yritysten osaamisen ja ammattitaidon esille tuominen keskustassa. Kaupungin brändäytyminen yritystensä kautta. Vahvoja osaamisaloja: kiertotalous, muovi- ja metalliteollisuus, puuteollisuus, puurakentaminen, fotoniikka.
- ✓ Yritysten tarinoiden, visioiden ja toiminnan nostaminen esille keskustassa esim. taiteen keinoin. Tyhjiin liiketiloihin yritysten sponsoroimia taidetapahtumia. Kaupunki voisi olla mukana toteutuksessa.
- ✓ Keskusta-alueelle erityyppisiä teemareittejä, jotka kulkisivat tiettyjen yritysten kautta. Reiteille kattava ja ulkoasultaan yhtenäinen opastusjärjestelmä (digitaalista ja perinteistä kyltti- ja pyloniopastusta), johon voitaisiin kytkeä yritysten tarinoita, mainoskampanjoita, rekrytointi-ilmoituksia esim. QR-koodiverkon kautta.
- ✓ Joensuun brändäys tapahtumakaupunkina. Keskustassa pieniä ja ketteriä tapahtumia tasaisena virtana. Julkisen tilan tapahtumien lisääminen ja keskustan elävöittäminen iltapäivisin ja iltaisin loisi keskustasta sosiaalisesti turvallisemman alueen oleskella, shoppailla ja virkistäytyä.
- ✓ Tavoitteena positiivinen ja eteenpäin suuntautuva Joensuun kokonaisvaltainen brändäys. Negatiivisuuden kierteen katkaiseminen ja positiivisen asenteen vahvistaminen kaikilla tasoilla.

Kaupunkitila ja kaupunkikuva

- ✓ Korkea rakentaminen loisi keskustasta keskustamaisemman ja tehokkaamman. Kaupunkitilan kerroksellisuuden lisääminen lisää keskustan elävyyttä.
- ✓ Yllätyksellisyys, väriläiskät ja esim. pop-up - tilat tekevät keskustasta elävämmän ja kiinnostavamman.
- ✓ Katokset ja säänsuojat, istumapaikat ja julkiset wc-tilat lisäävät keskustan viihtyisyyttä.
- ✓ Oma kadunkalustemallisto, joka sisältää istuinryhmät, katokset, leikkivälineet ja vaikkapa integroituna aurinkokennoilla toimivan latauspisteen. Suunnittelussa ja toteutuksessa voidaan hyödyntää paikallista puurakentamisen osaamista.
- ✓ Julkisten tilojen taiteen kehittäminen yritysten kanssa. Yritykset taide- ja design - hankkeiden sponsoreina. Yritysten osaaminen ja tarinoiden esille tuominen istumapaikoissa, katoksissa jne., esim. livari Monosen penkki.

2.4. Yrittäjien työpajan tulokset (3/4)

Liikennejärjestelyt

- ✓ Edullisten pysäköintipaikkojen ja sähköautojen latauspisteiden lisääminen keskustassa. Ydinkeskustaan maksuttomia pysäköintipaikkoja iltapäivän ostoksia varten, esim. ensimmäinen tunti ilmainen, kauppahallin avajaisten yhteydessä ilmainen pysäköinti, tai ilmainen pysäköinti kokonaan klo 16:00 jälkeen.
- ✓ Kävely- ja pyöräilymahdollisuuksien ja infran kehittäminen. Erityisesti yhteyttä Rautatieasemalta keskustaan tulisi kohentaa houkuttelevammaksi. Kaupunki on rakentanut viime vuosina runsaasti pyöräkatoksia, mutta turvallisia pyöräpysäköintipaikkoja tarvitaan vielä lisää kauppohenkilöstön tuntuun. Vuokrattavat kaupunkipyörät voisivat lisätä pyöräilyä liikennemuotona.

Palvelut

- ✓ Keskustaan lisää erikoistavarakauppoja, kuten kirja- ja levykauppoja, apteekkipalveluita, design-kauppoja, vaateliikkeitä ja erityisesti hyviä ruokakauppoja. Erikoistavarakaupoissa asiakkaat saavat parempaa palvelua, mikä saa heidät myös palaamaan takaisin ostoksille.
- ✓ Aukioloaikoja tulisi pidentää sellaisella tavalla, johon kaikki yrittäjät innostuvat lähtemään mukaan! Hyvänä alkuna shoppailuiltoja voisi olla aluksi viikonloppuna kerran kuussa, jolloin kaupan palvelut perjantaina/lauantaina myöhään auki ja ravintoloissa voisi olla ns. perhepäiviä. Lisääntynyt verkkokauppa tulee huomioida ja noutopisteen voisi perustaa vaikkapa torille/toriparkkiin.
- ✓ Persoonallisia ruokapaikkoja ja kahviloita toivotaan lisää keskustaan. Tyhjiä liiketiloja voitaisiin avata pop - up kaupoiksi, nuorisoyhteistyön, taidegallerioiksi ja co-working -tiloiksi. Kaupungin ja Virran yhteistyöllä tulisi kehittää tyhjien tilojen hallintomalli. Onnistuessaan se olisi kiinnostava ja hyvä käytäntö koko Suomelle.
- ✓ Nuoret keskeisenä käyttäjäryhmänä pitäisi ottaa keskustassa nykyistä paremmin huomioon. Uusia tapahtumia, katukorista, nuorisokahviloita, uusia toimijoita, Kaupunkietsivä. Ongelmien ilmetessä jalkautuva nuorisotyö on tärkeässä roolissa.

2.4. Yrittäjien työpajan tulokset (4/4)

Kauppatori

- ✓ Ympärivuotisen käytön lisääminen. Kausiluontoisia toritapahtumia, kuten joulutoria, vuodenaikatoreja voitaisiin elävöittää elämyksellisemmällä valaistuksella ja siirrettävillä keveillä istuinryhmillä. Torille lisää esityksiä, konsertteja ja esimerkiksi illuusion taidetta sekä erilaisia tapahtumia, joissa vaikkapa liikuntalajin harrastajat esittelevät lajia ja jotka tuovat ihmiset viihtymään.
- ✓ Torialueen muuttaminen lähemmäs ihmisen mittakaavaa pienimuotoisilla rakenteilla, katoksilla ja toimintojen suunnitellummalla jäsentelyllä.
- ✓ Kala- ja torikauppiaille edullisempaa toritilaa.
- ✓ Lapsille torin läheisyyteen nykyistä monipuolisempi ja virikkeellisempi leikkipuisto.
- ✓ Torilla/toriparkissa voisi olla myös verkkokaupan noutopiste.

Kauppakatu

- ✓ Kauppakadun keskeisen kävelykadunpätkän (torilta pohjoiseen) elävöittäminen kojuilla, penkeillä, kioskeilla jne.

Rantapuisto

- ✓ Katetun bulevardimaisen akselin toteuttaminen. Akselin varteen esim. kahvila- ja ravintolapalvelupisteitä ja oleskelupaikkoja, joiden tunnelma olisi verrattavissa esim. Penttilänrannan rantaväylän atmosfääriin.
- ✓ Vuokrauspalvelujen kehittäminen ja lisääminen: monipuolisesti esim. sup-lautoja, joki- ja kirkkoveneitä, polkupyöriä sekä kalastuslupia ja kalastusvälineitä.
- ✓ Veneilypalveluiden kehittäminen ja lisääminen.

Citymarketin kortteli

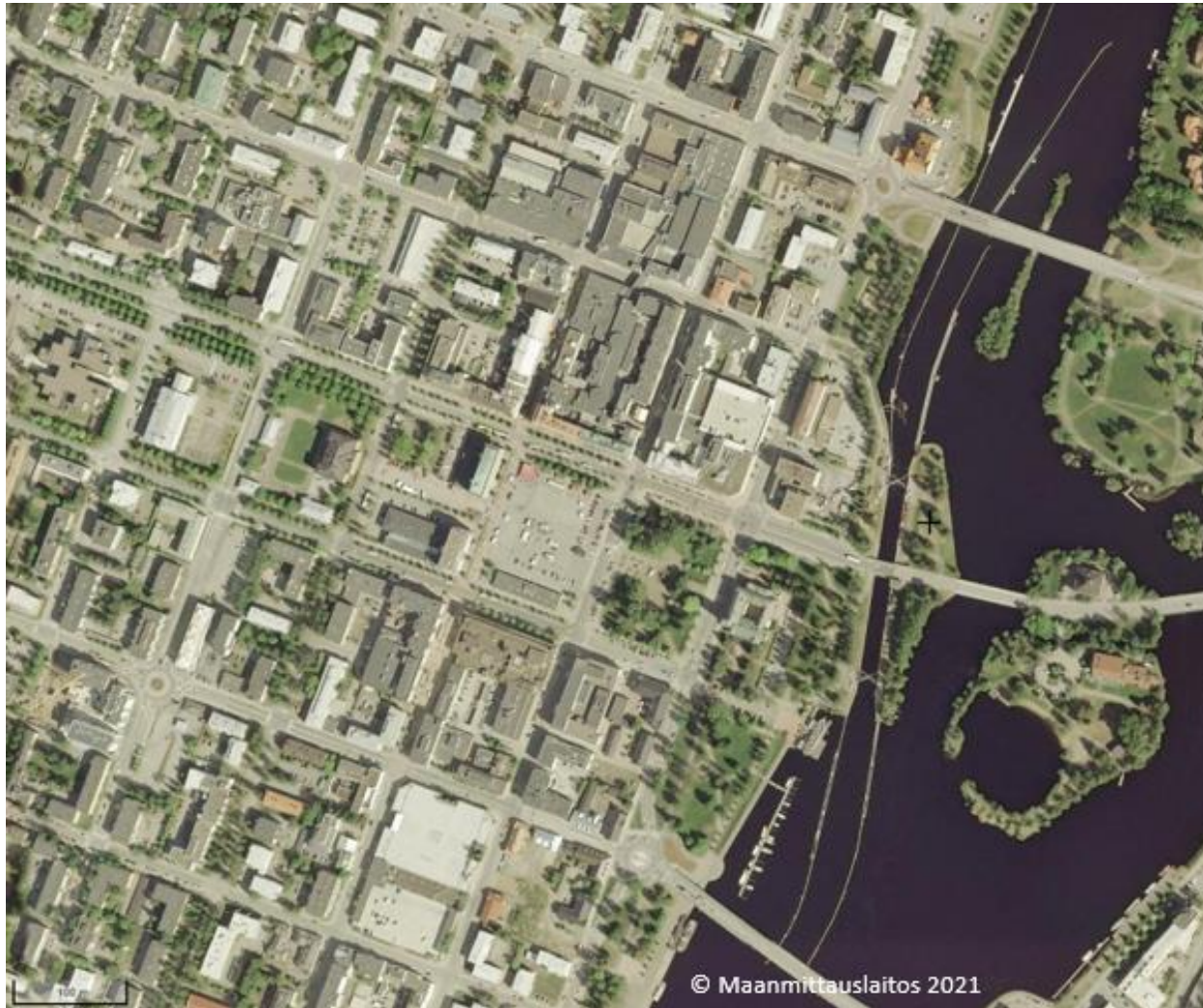
- ✓ Citymarketin korttelin kaupunkikuvallinen kohentaminen ja kehittäminen monipuoliseksi palveluiden paikaksi, jossa olisi myös kaupungin paras ja laadukkain ruokakauppa.

2.5. Yhteenvedo kehittämisen lähtökohdista

Keskustavisiotyön aikana esille tulleita keskeisiä kehittämistarpeita

- ✓ **Palvelutarjonnan monipuolistaminen** (mm. laadukas ruokakauppa, paikalliset tuotteet, muotia kaiken ikäisille, muut erikoisliikkeet, hyvätasoinen hotelli, kahvila- ja ravintolapalveluihin lisää tarjontaa ja vaihtoehtoja, aukioloaikojen pidentäminen)
- ✓ **Tyhjät liikeympäristöt käyttöön** (mm. pop up - myymälät, palvelut, taidenäyttelyt ym. Sekä kiinteistönomistajien, yrittäjien ja kaupungin uudet yhteistyömallit)
- ✓ **Liikerakennusten uudistaminen** (mm. Carelicum- ja Citymarket-korttelien uudistaminen, keskeisten rakennusten julkisivujen kunnostus, näyteikkunat houkutteleviksi)
- ✓ **Kaupungintalon uudistaminen** (kaupungintalon ja rantapuiston kehittäminen kulttuuriarvot huomioiden, kaupungintalon tiloihin museotoimintaa, rantapuistoon romantiikkaa, viihtymistä ja yritystoimintaa)
- ✓ **Elävyyden ja viihtyisyyden lisääminen** (mm. ympärivuotisuus, lisää säänsuojaa, liike-, kahvila- ja ravintolatilojen avaaminen kävelykadulle, taidetta, valotaidetta, tapahtumia, ITE-taiteen ja ITE-tapahtumien mahdollisuudet, yritysten osaamisen ja tarinoiden esille tuominen, teemareitit, yllätyksellisyys, väriläiskät)
- ✓ **Tapahtumat** (mm. ympärivuotisuus, Joensuun brändääminen nykyistä vahvemmin tapahtumakaupunkina, pienet ja ketterät tapahtumat tasaisena virtana ympäri vuoden, tapahtumapaikkojen verkosto)
- ✓ **Liikenteen ja pysäköinnin toimivuus** (mm. uusien pysäköintipalvelujen kehittäminen, opastus vapaille paikoille myös nykytekniikalla, liikennekulttuuri: autoilijoiden ja pyöräilijöiden kohtaaminen)
- ✓ **Lisää asukkaita keskustaan** (mm. keskeisten kortteleiden uudistaminen hybridikortteleina, joissa palveluiden lisäksi myös asumista ja toimistotilaa.
- ✓ **Puistot** osaksi elämyksellistä keskustaa (mm. vesi, ranta ja sillat ovat asioita, joita ei ole kaikissa kaupungeissa ja joita pitäisi sen takia korostaa, romantiikka-teeman lanseeraus Rantapuistoon, reitit, kuntoilulaitteet, pelialueet, leikkipaikka/-puisto jne.)
- ✓ **Monipuolinen ja toimiva opastus** keskustaan saapuville ja keskustassa liikkuville (mm. opastus asemalta keskustaan, palvelukartat, tieto vapaista pysäköintipaikoista, perinteisen opastuksen lisäksi myös nykytekniikan hyödyntäminen)

3. VISIO, TAVOITTEET JA TOIMENPITEET

1. HANKKEEN KUVAUS...4

2. KEHITTÄMISEN LÄHTÖKOHDAT...5

2.1. Kaupan perusselvitys...6

2.2. Asukaskyselyn tulokset...10

2.3. Nuorten kävelylabran tulokset...16

2.4. Yrittäjien työpajan tulokset...22

2.5. Yhteenveto kehittämisen lähtökohdista...26

3. VISIO, TAVOITTEET JA TOIMENPITEET...27

3.1. Keskustavisio ja strategiset tavoitteet...28

3.2. Kehittämistoimenpiteet...29

4. KESKUSTAVISION TIEKARTTA VUOTEEN 2030...39

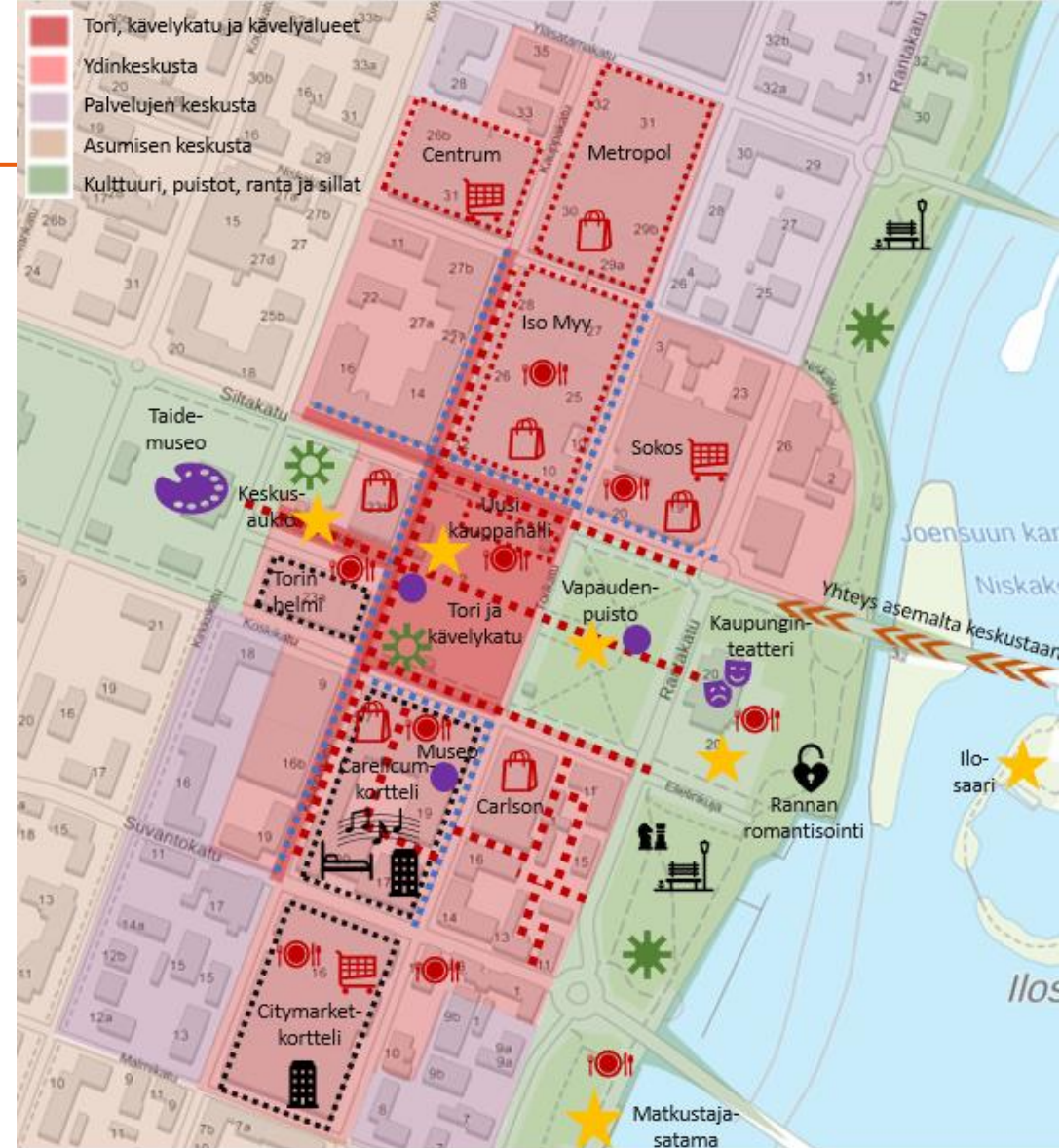
3.1. Keskustavisio ja strategiset tavoitteet

Visio

- ✓ Joensuun keskusta on Pohjois-Karjalan elinvoimainen, monimuotoinen, elämyksellinen ja aito kohtaamispaikka kaikille kaupunkilaisille ja kaikille vierailijoille ympäri vuoden.

Kehittämisen päämäärät ja tavoitteet

- ✓ **Elinvoimainen keskusta** on aktiivinen vuorokauden ja vuoden ympäri sekä valmis muuttumaan ajan ja ihmisten tarpeiden mukaan.
- ✓ **Monimuotoinen** keskusta on toiminnoiltaan sekoittunut kaupunkiympäristö, jossa on kauppaa, palveluja, työpaikkoja, viihtymistä ja asumista. Monimuotoinen keskusta on yrityksille kilpailukykyinen sijaintipaikka, kiinteistönomistajille tuottava sijoituskohte sekä asukkaille ja vierailijoille houkutteleva asiointi- ja viihtymispaikka.
- ✓ **Kohtaamispaikkana** Joensuun keskusta on vetovoimainen ja viihtyisä kaikille Joensuun ja koko maakunnan asukkaille, matkailijoille, tapahtumissa kävijöille ja muille vierailijoille sekä keskustan yrittäjille ja keskustassa työssäkäyville. Keskustaan kaikki käyttäjäryhmät ovat tervetulleita.
- ✓ **Aito pohjoiskarjalainen iloisuus**, lupsakkuus ja helposti lähestyttävyyys yhdistyvät Joensuun keskustassa kansainvälisen tason teknologia- ja tiedeosaamiseen, mikä heijastuu koko kaupunkiin ja luo mielikuvan elinvoimaisesta kaupungista.

Korttelien uudistaminen	Kauppakeskusten uudistaminen
Kävelyalueen kehittäminen, liiketilojen laajeneminen kadulle, istuimia, taidetta ym.	Päivittäistavarakauppa ja erikoiskauppaa
Julkisivujen/ näyteikkunoiden facelift	Kahvila- ja ravintolapalveluita
Leikkipaikka / Uusi leikkipaikka	Uusi konserttisali
Kulttuurikohteet	Uusi keskustahotelli, asumista
Tapahtumapaikkojen verkosto	Penkkejä, pöytäryhmiä, pelialueita

3.2. Kehittämistoimenpiteet (1/10)

- ✓ **Kauppahalli ja uusi päivittäistavaramyymälä:** Kauppahalli tulee lisäämään paikallisten elintarvikkeiden ja tuotteiden tarjontaa. Sen lisäksi keskustaan tarvitaan ainakin yksi uusi laadukas päivittäistavaramyymälä, joka voitaisiin toteuttaa esim. osana Citymarketin korttelin uudistamista. Myös Lidlin sijoittumista keskustaan tulisi edistää aktiivisesti.
 - *Vastuutahot: yrittäjät, kiinteistönomistajat, kaupunki (kaava + infra)*
- ✓ **Uusi hyvätoninen hotelli (5 tähteä):** Hotellin tulisi sijoittua ydinkeskustaan, esim. osaksi uudistettavia hybridikortteleita tai muualle torin läheisyyteen. Keskeinen sijainti mahdollistaa hotelliasiakkaille toriparkin hyödyntämisen.
 - *Vastuutahot: Business Joensuu (yrityshankinta-projekti), hotellyrittäjä, kiinteistönomistaja, kaupunki (kaava + infra)*
- ✓ **Uudet erikoisliikkeet ja kaupalliset palvelut:** muotikauppaan lisää tarjontaa ja vaihtoehtoja eri ikäisille (esim. naisten vaatteet, uudet brändit, lasten vaatteet, jalkineet), muuta erikoiskaupan tarjontaa (esim. kirpputorit, sisustus, urheilu, elektroniikka, kodinkoneet), kahvila- ja ravintolapalveluihin lisää vaihtoehtoja, korjaus-, lainaus- ja jakamispalveluja sekä pop up -myymälöitä ja -palveluja. Uudet erikoisliikkeet ja kaupalliset palvelut mahtuvat nykyisiin ja uudistettaviin liiketiloihin. Tärkeää on keskustan elinvoima ja vuokratason kohtuullisuus.
 - *Vastuutahot: Business Joensuu ("Perusta yritys keskustaan" - kampanja nuorille sekä "Invest in brändit" - kampanja uusien brändiliikkeiden houkuttelemiseksi), yrittäjät, kiinteistönomistajat, kaupunki (kaava + infra)*
- ✓ **Aukioloaikojen pidentäminen:** liikkeiden ja palvelujen pidemmät aukioloajat iltaisin ja viikonloppuisin parantavat palvelutarjontaa ja keskustan vetovoimaa. Voidaan toteuttaa aluksi kokeiluna esim. kerran kuukaudessa liikkeissä shoppailuita ja ravintoloissa perhepäiviä, jolloin kaikki liikkeet ja ravintolat olisivat pitempään auki.
 - *Vastuutahot: Virta, yrittäjät*

3.2. Kehittämistoimenpiteet (2/10)

- ✓ **Uusi uniikki leikkipaikka:** Uusi, vetovoimainen ja toimiva leikkipaikka torin välittömään läheisyyteen. Leikkipaikan ideointi ja toteutus voitaisiin toteuttaa yhdessä lasten kanssa esim. paikallisten taiteilijoiden ja puuseppien luovalla panoksella.
 - Vastuutahot: Kaupunki
- ✓ **Luistinrata:** tutkitaan, voidaanko kauppatorille tai sen välittömään läheisyyteen toteuttaa luistinrata ympärivuotisuuden lisäämiseksi. Selvitetään yhteistyömahdollisuudet yrittäjien kanssa.
 - Vastuutahot: Kaupunki, Virta, yrittäjät
- ✓ **Siun sote - toimipiste** ja Seniorineuvonta Ankkuri takaisin. Ikäihmisten määrä ydinkeskustassa lisääntyy. Mikäli Siun soten toimipiste olisi keskustassa, asiointi olisi mahdollista kävellen.
 - Vastuutahot: Kaupunki ja kuntayhtymä
- ✓ **”Notkea” konsepti tyhjien ja vajaakäytössä olevien tilojen saamiseksi käyttöön:** Kehitetään yhteistyössä Joensuuhun sopiva toimintatapa. Tavoitteena mm. vuokratason kohtuullistaminen ja uusien yritysten saaminen keskustaan (esim. Business Joensuun kampanjat).
 - Vastuutahot: Kiinteistönomistajat, Business Joensuu, kaupunki, Virta
- ✓ **Tapahtumien järjestäminen:** Pidetään yllä tapahtumatiimin toimintaa. Tiimi koordinoi, ideoi ja markkinoi tapahtumia. Haetaan tapahtumille yhteistyökumppaneita (mm. valotaidetapahtuman rahoitus).
 - Vastuutahot: Kaupungin tapahtumapalvelu (vetovastuu), Virta, yrittäjät
- ✓ **Taideohjelma/-periaatteet:** ohjelman laatiminen käynnissä.
 - Vastuutahot: Kaupunki, Virta, asukkaat, taidealan toimijat

3.2. Kehittämistoimenpiteet (3/10)

- ✓ **Carelicum-korttelin uudistaminen hybridikorttelina:** kivijalkaan liiketiloja kaupalle ja palveluille, konserttisali, hotelli, ravintola- ym. palveluja, kaupungin toiminnot ja muuta toimistotilaa, asumista). Keskeinen sijainti mahdollistaa toimijoille, asiakkaille ja työntekijöille toriparkin hyödyntämisen.
 - *Vastuutahot: yrittäjät, kiinteistönomistajat, kaupunki (kaava + infra + ohjeistus)*
- ✓ **Citymarket-korttelin uudistaminen hybridikorttelina:** uusi laadukas päivittäistavaramyymälä, uusia kaupallisia palveluja, liiketilojen avaaminen kadulle päin, rakennusoikeuden lisääminen, asuntorakentamisen mahdollistaminen.
 - *Vastuutahot: yrittäjät, kiinteistönomistajat, kaupunki (kaava + infra + ohjeistus)*
- ✓ **Julkisivujen ja näyteikkunoiden uudistaminen koko keskustassa:** Ohjeistetaan ja kannustetaan kiinteistönomistajia uudistamaan rakennusten julkisivuja ja yrittäjiä näyteikkunoiden ilmettä. ”Laadukas, pistäytymään tai katselemaan houkutteleva julkisivu/näyteikkuna on tärkeä osa asiakkaan palvelukokemusta - ensivaikutelman voi tehdä vain kerran.” Esim. teippausten vähentämiseksi voidaan esim. määritellä, kuinka suuren osuuden ikkunasta saa teipata. Tarkistetaan nykyiset ohjeet (mm. kaupunkikuvakäsikirja ja rakennustapaohjeet) ja täydennetään tarvittaessa.
 - *Vastuutahot: Kiinteistönomistajat, yrittäjät, kaupunki (ohjeistus), Virta*
- ✓ **Valaistuksen lisääminen ja uudistaminen:** Tutkitaan julkisivujen ja muun valaistuksen täydentämis- ja lisäämismahdollisuudet viihtyisyyden ja turvallisuuden tunteen lisäämiseksi. Kaupungin rakennukset on jo valaistu, joten kaavoituksen ja rakennuslupien kautta pyritään edistämään yksityisten rakennusten julkisivujen valaistus.
 - *Vastuutahot: Kiinteistönomistajat/yrittäjät, Virta (keskustelut), kaupunki (kaavoitus ja rakennusjärjestys)*

3.2. Kehittämistoimenpiteet (4/10)

- ✓ **Keskustan elävyyden ylläpitäminen:** edistetään koko keskustan elävyyttä ja viihtyisyyttä yhteistyössä. Kauppatori on keskustan ydin, joka tulee lähivuosina muuttumaan, kun pohjoisosaan rakennetaan uusi kauppahalli. Kauppahallin isoille terasseille toteutettavat asiakaspaikat lisäävät torin elävyyttä. Kauppatorin kehittäminen ja säilyttäminen elävänä edellyttävät kuitenkin kehittämis-toimenpiteiltä jatkuvuutta. Ylläpidetään vuosikelloa torin tapahtumista.
 - ✓ *Kiinteistönomistajat, kaupunki, yrittäjät, Virta*
- ✓ **Liiketilojen, kahviloiden ja ravintoloiden avaaminen katutilaan:** Keskeisiä kehittämiskohteita ovat erityisesti kävelykadun varsi, torin länsireuna ja Keskuskuja. Ohjeistus on olemassa ja lupapuoli kunnossa, joten tärkeintä on yrittäjien kannustaminen uudistamiseen.
 - *Vastuutahot: Yrittäjät ja kiinteistönomistajat (päävastuu), kaupunki, Virta*
- ✓ **Kävelyalueiden osittainen kattaminen:** Tutkitaan mahdollisuudet ja keinot kävelykadun ja kävelyalueiden tai niiden osien sekä kortteleiden sisällä olevien tilojen kattamiseen pysyvillä ratkaisuilla, markiiseilla tai muilla kevyemmällä ratkaisuilla, joita voidaan hyödyntää esim. kausisomisteiden ja jouluvalojen kiinnittämiseen.
 - *Vastuutahot: Kiinteistönomistajat, yrittäjät, kaupunki, Virta*
- ✓ **Kortteleiden sisäisten jalankulkuyhteyksien kehittäminen:** Laajennetaan kävelyalueiden verkostoa kortteleiden sisälle. Inventoidaan kortteleiden sisäiset yhteydet ja arvioidaan niiden kehittämistarpeet ja kehittämismahdollisuudet. Mahdollistetaan tarvittaessa asemakaavalla kortteleiden lävistävät jalankulkuyhteydet osana kävelyalueverkostoa. Keskeisiä kehittämiskohteita ovat esim. uudistuva Carelicum-kortteli ja Taito-kortteli ja niiden luonteva yhdistäminen osaksi keskustaa.
 - *Vastuutahot: Kaupunki, kiinteistönomistajat*
- ✓ **Kävelyalueiden viihtyisyyden ylläpitäminen:** Toteutetaan viihtyisyyttä parantavia elementtejä, kuten penkkejä, epävirallisia istuttavia rakenteita, koluja, kioskeja, istutuksia ja väriläiskä. Elävyyttä voidaan lisätä myös laajentamalla liike-, kahvila- ja ravintolatilaa kadulle.
 - *Vastuutahot: Kaupunki, Virta, yrittäjät*

3.2. Kehittämistoimenpiteet (5/10)

Kaupungintalon ja rantapuiston kehittäminen kulttuuriarvot huomioiden

- ✓ **Kulttuuria:** Kaupungin toimintojen siirtyminen Carelicum - kortteliin vapauttaa kaupungintalon uuteen käyttöön. Museon mahdollinen sijoittuminen kaupungintalon tiloihin muodostaa "museoakselin" kaupungintalon ja taidemuseon välille. Rantapuiston toiminnot ja niiden kehittäminen pyritään sovittamaan yhteen kaupungintalon uudistushankkeen kanssa.
- ✓ **Rantapuistoon romantiikkaa ja viihtymistä:** Ketju tekemisen ja viihtymisen alueita, pelialueita (shakki, petanque, boccia, mölkky ym.), kuntoiluvälineitä eri ikäisille, lumiveistoksia, välineiden vuokrauspalveluita, ulkonäyttelytilaa, tapahtumia, matalankynnyksen taidetta ja tapahtumia (osa voi olla ITE). Lisäksi valotaidetta rauhoittamaan, inspiroimaan ja lisäämään turvallisuuden tunnetta. Rannan romantisointi - riippumattoja, keinuja, pöytäpaikkoja, kuhertelua.
- ✓ **Yritystoimintaa:** Mahdollistetaan yritysten sijoittuminen, viihtyisät kesäravintolat, kevyitä kahvila- ja ravintolarakennuksia jokimaisemaa / joen rantaa hyödyntäen, välineiden vuokrauspalveluita (pelivälineet ym.).
- ✓ **Yhteissuunnittelu:** Järjestetään joensuulaisille asukkaille, yrityksille ja muille tahoille yhteissuunnittelu-tapahtuma.
 - *Vastuutahot: Kaupunki, Virta, yrittäjät ja kolmas sektori*

3.2. Kehittämistoimenpiteet (6/10)

Liikenteen ja pysäköinnin toimivuuden turvaaminen

- ✓ **Liikennekulttuurin parantaminen:** tavoitteena kaikkien liikkujien (erityisesti kävelijät, rollaattorit, pyöräilijät, skuutit/sähköpotkulaudat, autot) sujuva ja turvallinen kohtaaminen. Pyöräilykulttuurin parantaminen (pyöräily vain sille varatuilla alueilla). Yhteistyö muiden kaupunkien kanssa potkulautojen pelisääntöjen sopimisesta. Tiedotus ja yhteistyö.
 - Vastuutahot: *Kaupunki, Virta*
- ✓ **Pyöräpysäköinnin kehittäminen:** lisää turvallisia esim. runkolukittavia pyöräpysäköintipaikkoja.
 - Vastuutahot: *Kiinteistönomistajat, pysäköintiyhtiöt, kaupunki*
- ✓ **Pysäköinnin opastus:** tuodaan paremmin esille keskustan pysäköinti-mahdollisuudet ja tehdään tarvittaessa hienosäätöä pysäköinnin toimivuuden ja hinnoittelun kehittämiseksi. Parannetaan pysäköinnin opastusta keskustaan tuleville ja keskustassa liikkuville. Perinteisten opasteiden lisäksi opastusta myös nykytekniikalla (esim. karttasovellukset, jotka näyttävät vapaiden paikkojen sijainnin ja määrän).
 - Vastuutahot: *Kaupunki, pysäköintiyhtiöt, kiinteistönomistajat, Virta (viestintä)*

3.2. Kehittämistoimenpiteet (7/10)

Opastus ja markkinointi

- ✓ **Joensuun vahvuuksien korostaminen kaupungin markkinoinnissa ja brändäyksessä:** aito pohjoiskarjalainen iloisuus, lupsakkuus ja helposti lähestyttävyyys, maailman parhaat karjalanpiirakat, taideaiheet, ruutukaava, Pielisjoki rantoineen ja siltoineen, paikallisten yritysten vahva osaaminen ja ammattitaito sekä kansallinen ja kansainvälien tunnettuus kärkitoimialoilla. Yritysten tarinat, osaaminen ja visiot esille esim. taiteen keinoin kaupunkitilassa, istumapaikoissa, katoksissa, tyhjiissä liiketiloissa/näyteikkunoissa jne. Positiivisuuden korostaminen tavoitteena eteenpäin suuntautuva kokonaisvaltainen brändäys.
 - *Vastuutahot: Kaupunki, Business Joensuu, Visit Joensuu, Virta, yritykset*
- ✓ **Teemareitit ja palvelukartat:** esim. ”Joensuu run” palvelureitti tiettyjen yritysten ja/tai esittelypisteiden kautta, taide- ja kulttuurikiertokierros jne. Reiteille uusi ja yhtenäinen opastusjärjestelmä, jossa olisi digitaalista ja perinteistä kyltti- ja pyloniopastusta sekä, palvelukartat eri teemoilla (ravintolat, ostokset, kulttuuri. Opastukseen voidaan liittää myös yritysten tarinoita, rekrytointi-ilmoituksia ja mainoskampanjoita esim. QR-koodiverkon kautta. Hyödynnetään Joensuu appia.
 - *Vastuutahot: Kaupunki, Visit Joensuu, Virta, yritykset*
- ✓ **Yhteys juna-asemalta keskustan palveluihin ja kulttuurikohteisiin:** Kävelyreitti viihtyisäksi ja houkuttelevaksi ja reitille selkeä ja mielenkiintoinen opastus.
 - *Vastuutahot: Kaupunki*

© Joensuun kaupunki

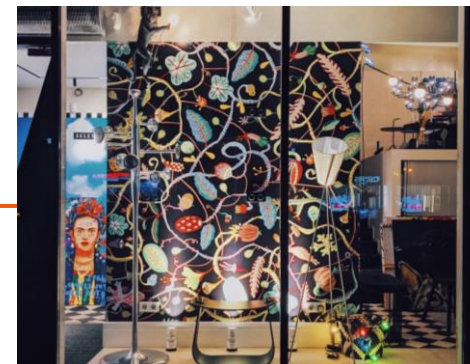
© Joensuun kaupunki

3.2. Kehittämistoimenpiteet (8/10)

Teemareitti

✓ Suunnitellaan ja toteutetaan keskustaan reitti, joka esittelee Joensuun yrityselämää eri näkökulmista, mm:

- Tyhjiin liiketiloihin edullisilla vuokrilla yritysten tuotteiden ja palvelujen testauspaikkoja
- Liiketilojen näyteikkunoihin yritysten tuotantoa ja kuvitusta niiden vaikuttavuudesta maailmalla
- Pop up -kahviloita ja hyvinvointipalveluja, kierrätetyn tavaran myymälöitä, terassikahviloita
- Luontevasti reitti voisi poiketa kohteissa, kuten Tiedepuisto, jotka ilmentävät kaupungin kumppanuuksia, esimerkiksi asukkaiden, yritysten ja yliopiston yhteistyötä.
- Reitin opasteet ja valaistus suunnitellaan yhdessä paikallisten yritysten kanssa – jolloin yhteissuunnittelusta voisi tulla uusi toimintamuoto Virran ja yritysten välille.
- Virran kanssa yhteistyössä voidaan suunnitella myös:
 - näyteikkunoita näyttelytiloiksi nuorille taiteilijoille, inspiraatiota voisi ottaa esimerkiksi Taiteen kotitalosta
 - esittävää taidetta näyteikkunoihin tai tyhjiin tiloihin: teatteri, stand-up, pienkonsertit.

Kuvat: <https://unsplash.com/>

3.2. Kehittämistoimenpiteet (9/10)

Yhteistyön lisääminen ja uusien yhteistyömuotojen kehittäminen

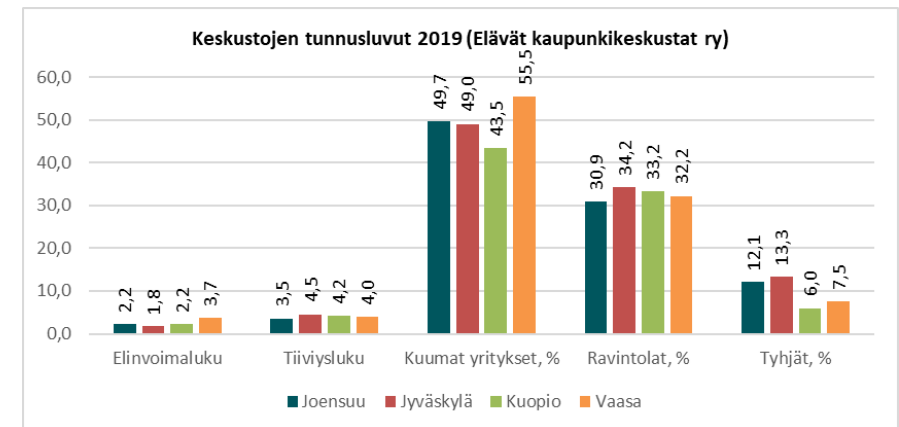
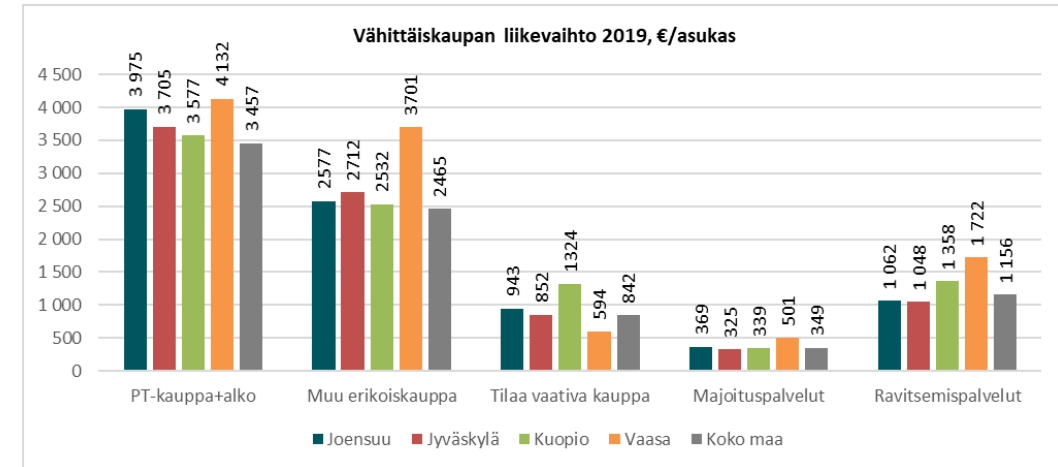
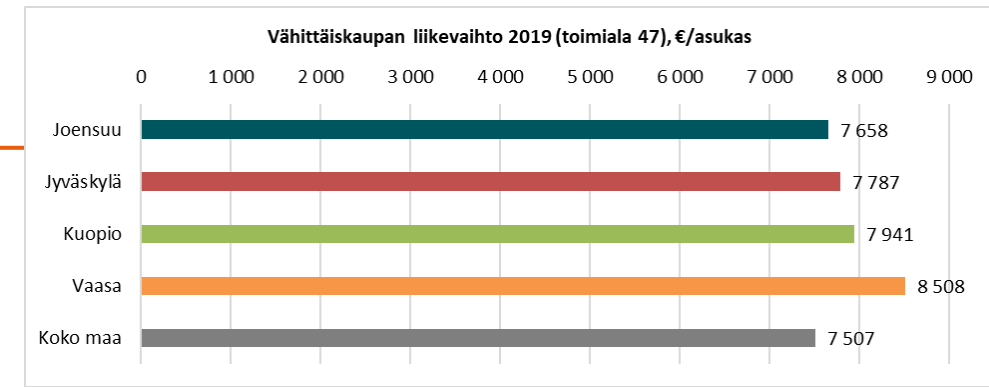
- ✓ Kaupungin viranhaltijoiden ja poliittisten päättäjien, Virran, Visit Joensuun, Business Joensuun, yrittäjien, kiinteistönomistajien ja muiden toimijoiden on yksittäin ja yhteistyössä satsattava ydinkeskustan kehittämiseen ja turvattu kehittämissuunnitelmien jatkuvuus. Yhteistyön sujuvuuteen voidaan vaikuttaa vahvistamalla positiivista ilmapiiriä.
- ✓ **Yhteistyö kaupungin toimialojen välillä:** viranhaltijat ja luottamushenkilöt, toimialat kuten kaupunkiympäristö, hyvinvointi, matkailupalvelut sekä Business Joensuu.
 - *Vastuutahot: Kaupunki, Virta, Visit Joensuu, Business Joensuu*
- ✓ **Yhteistyö kaupungin, yrittäjien ja kiinteistönomistajien välillä:** keskustan kehittämisessä keskeinen rooli on Virralla. Muilta osin esim. kaavoitus- ja kehittämishankkeet kaupungin ja yrittäjien/kiinteistönomistajien yhteistyönä. Paikallisten yritysten osaamisen esille tuominen esim. teemareiteillä, julkisten tilojen kalusteissa, valaistuksella jne.
 - *Vastuutahot: Kaupunki, Virta, Visit Joensuu, Business Joensuu, yrittäjät ja kiinteistönomistajat*
- ✓ **Yrittäjien välinen yhteistyö:** yrityksille lisää mahdollisuuksia toimia yhteistyössä keskustan puolesta. Yritysten ja keskustan yhteismarkkinointia, teemareitit ja uusi opastusjärjestelmä infopisteineen. Yrittäjille koulutusta ja sparrausta palvelun laadun parantamiseksi.
 - *Vastuutahot: Kaupunki, Virta, yrittäjät*
- ✓ **Asukastoiminnan lisääminen** ja eri ikäisten asukkaiden osallistaminen keskustan kehittämiseen.
 - *Vastuutahot: Kaupunki, Virta, yhteisöt, asukkaat*

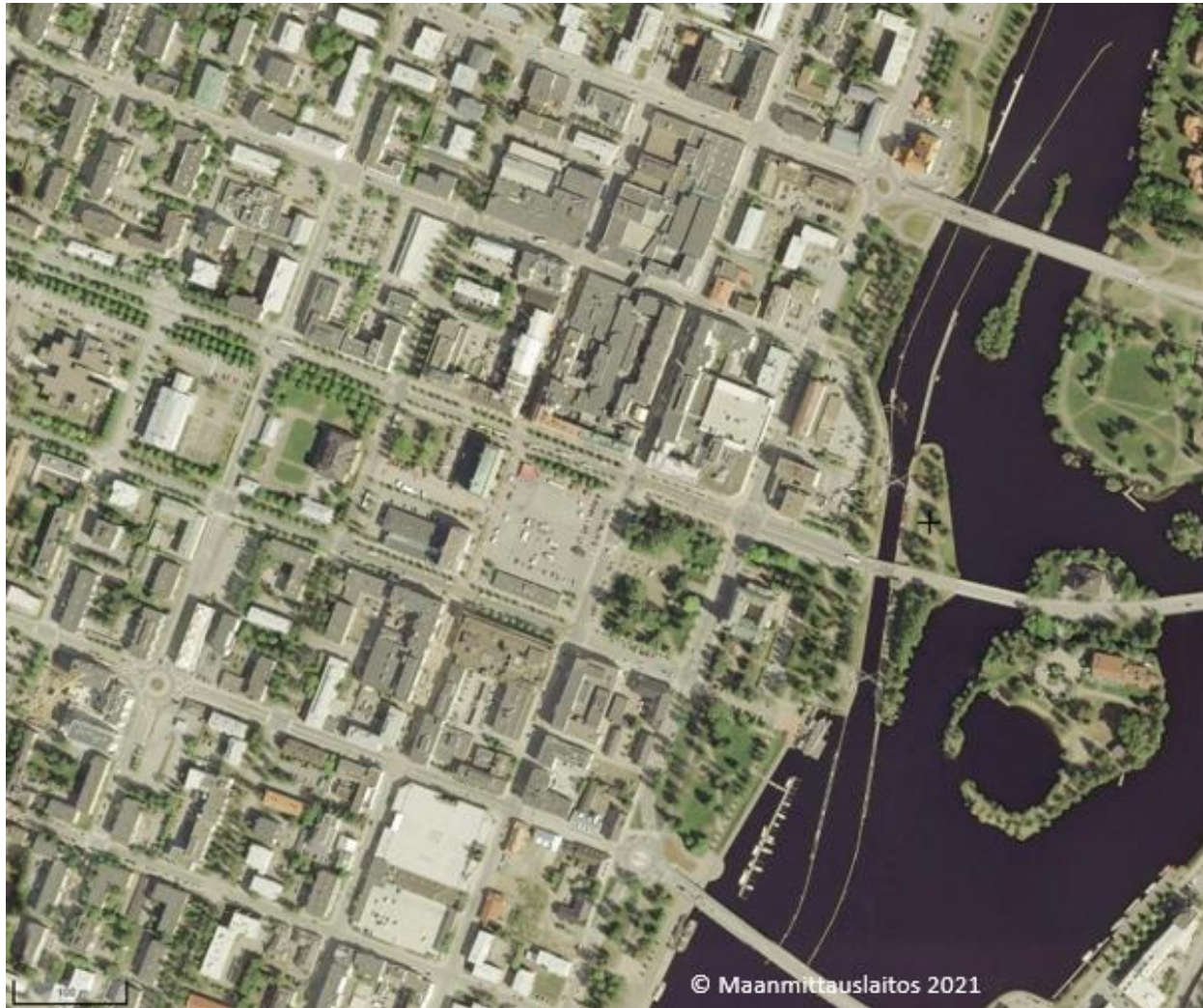
3.2. Kehittämistoimenpiteet (10/10)

Kirittäjä- / vertailukaupunkien tunnuslukujen seuranta

- ✓ Kirittäjä-/vertailukaupunkeina seurataan Kuopion, Jyväskylän ja Vaasan kehitystä. Koko kaupunkia koskevia tunnuslukuja esim.
 - Vähittäiskaupan (toimiala 47) liikevaihto, €/asukas: Joensuussa vuonna 2019 pienempi kuin vertailukaupungeissa
 - Päivittäistavara-kaupan liikevaihto, €/asukas: Joensuussa vuonna 2019 vertailukaupungeista 2. suurin
 - Muun erikoiskaupan, ns. keskustahakuisen erikoiskaupan liikevaihto, €/asukas: Joensuussa vuonna 2019 vertailukaupungeista 3. suurin
 - Majoituspalvelujen liikevaihto, €/asukas: Joensuussa vuonna 2019 vertailukaupungeista 2. suurin
 - Ravitsemispalvelujen liikevaihto, €/asukas: Joensuussa vuonna 2019 vertailukaupungeista 3. suurin
- ✓ Keskustaa koskevia tunnuslukuja esim. elinvoimalaskennan tulokset, esim.
 - Elinvoimaluku = $(\text{Kaupat} + \text{Ravintolat} - \text{Tyhjät liiketilat}) / \text{Asukasluku} * 1\,000$
 - Kaupallinen tiiviys = $\text{Kuumat yritykset} / \text{Keskustan pinta-ala}$
 - Kuumien yritysten osuus = $\text{Kauppa} + \text{Ravintolat} / \text{Kaikki liiketilat}$
 - Ravintoloiden osuus = $\text{Ravintolat ja Kahvilat} / \text{Kaikki kuumat yritykset}$
 - Tyhjiin liiketiloihin osuus = $\text{Tyhjät liiketilat} / \text{Kaikki liiketilat}$
- ✓ Vastuutaho: Kaupunki

4. KESKUSTAVISION TIEKARTTA VUOTEEN 2030

1. HANKKEEN KUVAUS...4

2. KEHITTÄMISEN LÄHTÖKOHDAT...5

2.1. Kaupan perusselvitys...6

2.2. Asukaskyselyn tulokset...10

2.3. Nuorten kävelylabran tulokset...16

2.4. Yrittäjien työpajan tulokset...22

2.5. Yhteenveto kehittämisen lähtökohdista...26

3. VISIO, TAVOITTEET JA TOIMENPITEET...27

3.1. Keskustavision ja strategiset tavoitteet...28

3.2. Kehittämistoimenpiteet...29

4. KESKUSTAVISION TIEKARTTA VUOTEEN 2030...39

Erittäin tärkeä ja välttämätön toimenpide

Tärkeä toimenpide

Kehitystä tukeva toimenpide

4. KESKUSTAVISION TIEKARTTA VUOTEEN 2030 (1/2)

Palvelutarjonnan parantaminen

- ★★★★ Kauppahallin toteuttaminen
- ★★ Uusi päivittäistavaramyymälä (esim. Citymarketin uudistaminen ja Lidl)
- ★★ Uusi hyvätasoinen keskustahotelli (viiden tähden)
- ★★ Uudet erikoisliikkeet ja kaupalliset palvelut
- ★★ Liikkeiden ja palveluiden (erityisesti ravintolat) aukioloaikojen pidentäminen iltaisin ja viikonloppuisin, aluksi kokeiluna
- ★★ Uusi, uniikki ja houkutteleva leikkipaikka ydinkeskustaan
- ★★ Luistinrata ydinkeskustaan (tutkitaan toteuttamismahdollisuudet ja selvitetään mahdollisia yhteistyökumppaneita)
- ★★ Konsepti tyhjien liiketilojen saamiseksi käyttöön (kehitetään yhteistyössä Joensuuhun sopiva toiminta-tapa esim. vuokratasoa kohtuullistamalla.
- ★ Siun Sote - toimipiste ydinkeskustaan (tutkitaan mahdollisuudet ja tarve sijoittaa toimipiste ydinkeskustaan)

Elävyyden ja viihtyisyyden ylläpitäminen ja lisääminen

- ★★★★ Tapahtumien järjestäminen: pidetään yllä tapahtumatiimin toimintaa (tapahtumien järjestäminen, ideointi ja markkinointi, vuosikello tapahtumiin)
- ★★★★ Kävelyalueiden viihtyisyyden ylläpitäminen: Liiketilojen, kahviloiden ja ravintoloiden avaaminen katu-tilaan. Viihtyisyyttä parantavien elementtien lisääminen.
- ★★ Taideohjelma ja -periaatteet (varmistetaan, että tukee keskustan kehittämistä)
- ★★ Julkisivujen ja näyteikkunoiden uudistaminen: ohjeistetaan ja kannustetaan. Tarkistetaan nykyiset ohjeet ja täydennetään tarvittaessa.
- ★★ Valaistuksen lisääminen ja uudistaminen: tutkitaan julkisivujen ja ja muun valaistuksen täydentämisen ja lisäämismahdollisuudet.
- ★★ Torialueen elävyyden ylläpitäminen (kauppahallin toteuttaminen ja yhdistäminen torin toimintaan)
- ★ Kävelyalueiden osittainen kattaminen: tutkitaan mahdollisuudet ja keinot kattamiseen pysyvillä ratkaisuilla, markiiseilla tai kevyemmällä ratkaisuilla.

Liikkuminen

- ★★★★ Kävelyalueverkoston laajentaminen: laajennetaan verkostoa kortteleiden sisälle ja yhdistetään keskeiset korttelit (esim. Carelicum ja Taitokortteli) luontevaksi osaksi ydinkeskustaan.
- ★★ Kortteleiden sisäisten jalankulku-yhteyksien kehittäminen: inventoidaan kortteleiden sisäiset yhteydet ja arvioidaan kehittämissuunnitelmat ja mahdollisuudet.
- ★★ Pyöräpysäköinnin kehittäminen
- ★★ Pysäköinnin opastus : lisätään perinteisen opastuksen rinnalla opastusta myös nykytekniikalla (karttasovellukset)
- ★ Liikennekulttuurin parantaminen tiedotusta ja yhteistyötä lisäämällä, esim. vuosikello tiedottamiseen
- ★ Yhteydet juna-asemalta keskustan palveluihin ja kulttuurikohteisiin (selkeä opastus, viihtyisä ja houkutteleva yhteys kaikille kulkumuodoille)

Kaupunkirakenteen uudistaminen

- ★★★★ Carelicum-korttelin uudistaminen hybridikorttelina
- ★★★★ Kaupungintalon ja rantapuiston uudistaminen kulttuuriarvot huomioiden
- ★★ Citymarket-korttelin uudistaminen hybridikorttelina

Markkinointi ja yhteistyö

- ★★★★ Yhteistyön lisääminen ja uusien yhteistyömuotojen kehittäminen
- ★★ Joensuun markkinointi ja brändäys
- ★★ Teemareitit ja palvelukartat (eri teemalla: esim. ostokset, ravintolat, taide ja kulttuuri, tiede ja osaaminen)
- ★★ Asukastoiminnan lisääminen. Kunta Klash, osallisuusohjelma. Osallisuuskoordinaattori on jo palkattu.

Muut toimenpiteet:

- ★ Kirittäjä-/vertailukaupunkien kehityksen seuranta

4. KESKUSTAVISION TIEKARTTA VUOTEEN 2030 (2/2)

Ensimmäinen vaihe: Heti liikkeelle

- Kauppahallin toteuttaminen
- Carelicum-korttelin uudistaminen hybridikorttelina
- Kaupungintalon uudistamishanke ottaen huomioon rantapuiston kehittäminen
- Uusi päivittäistavaramyymälä (esim. Citymarketin uudistaminen ja Lidl)
- Liikkeiden ja palveluiden aukiolo-aikojen pidentäminen iltaisin ja viikonloppuisin
- Joensuuhun sopiva konsepti tyhjien liiketilojen saamiseksi käyttöön
- Taideohjelma ja -periaatteet, varmistetaan, että tukee keskustan kehittämistä

Toinen vaihe: Kehitys, suunnittelu ja jalkautus

- Uusi, uniikki ja houkutteleva leikkipaikka ydinkeskustaan
- Luistinrata ydinkeskustaan
- Julkisivujen ja näyteikkunoiden uudistaminen: ohjeistetaan ja kannustetaan, tarkistetaan nykyiset ohjeet ja täydennetään tarvittaessa
- Pysäköinnin opastus, kehitetään perinteisen opastuksen rinnalla opastusta myös nykytekniikalla
- Teemareitit ja palvelukartat
- Viihtyisiä ja houkutteleva yhteys juna-asemalta keskustan palveluihin ja kulttuurikohteisiin
- Asukastoiminnan lisääminen
- Kävelyalueiden osittainen kattaminen, tutkitaan mahdollisuudet ja keinot

Erillisiä päätöksiä vaativat kehittämistoimenpiteet

- Kävelyalueverkoston laajentaminen kortteleiden sisälle ja yhdistetään keskeiset korttelit osaksi ydinkeskustaa
- Uusi hyvätasoinen keskustahotelli
- Citymarket-korttelin uudistaminen hybridikorttelina
- Kortteleiden sisäisten jalankulku-yhteyksien kehittäminen, inventoidaan nykyiset yhteydet ja arvioidaan kehittämistarpeet ja mahdollisuudet
- Pyöräpysäköinnin kehittäminen
- Siun sote - toimipiste ydinkeskustaan

Jatkuva kehittämistyö

- Rantapuiston kehittäminen
- Kävelyalueiden viihtyisyyden jatkuva ylläpitäminen
- Yhteistyön lisääminen ja uusien yhteistyömuotojen kehittäminen
- Tapahtumien järjestäminen, uusien tapahtumien ideointi ja tapahtumien markkinointi
- Valaistuksen lisääminen ja uudistaminen, tutkitaan julkisivujen ja muun valaistuksen täydentämis- ja lisäämismahdollisuudet
- Torialueen elävyyden ylläpitäminen, kauppahallin toteuttaminen ja yhdistäminen torin ja keskustan toimintaan
- Uudet erikoisliikkeet ja kaupalliset palvelut keskustaan
- Joensuun markkinointi ja brändäys
- Liikennekulttuurin parantaminen tiedotusta ja yhteistyötä lisäämällä
- Kirittäjä-/vertailukaupunkien kehityksen seuranta

J • ENSUU

Kuvat © Joensuun kaupunki